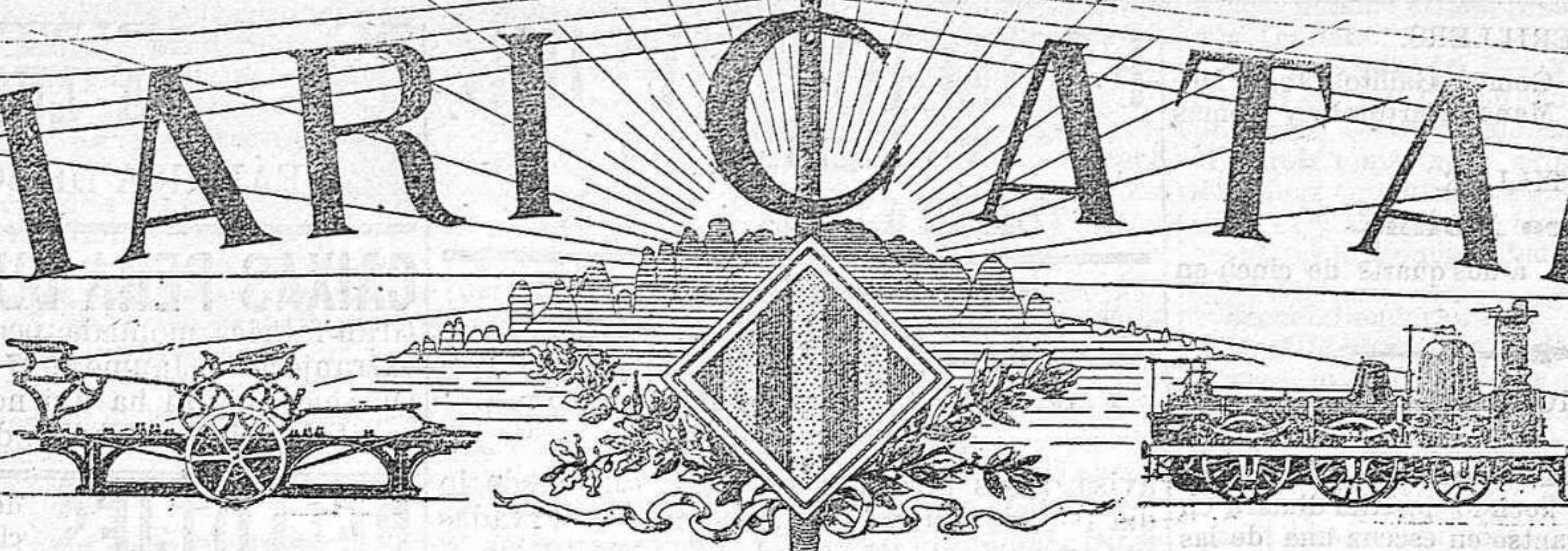

DIARI CATALA

POLITICH Y LITERARI

REDACTAT EN LAS QUATRE PROVINCIAS DE CATALUNYA.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ.

EN BARCELONA, Carrer de Fernando, n.º 32, 1.º
 EN GIRONA, Llibrería de Dorea, Plassa de la
 Constitució, n.º 9.
 EN LLEYDA, Plassa Constitució, n.º 21, ent.º
 EN TARRAGONA, Rambla de Sant Joan, n.º 58.
 SUCURSAL EN GRACIA, Devant del Teatro, dipò-
 sit de màquines de cusir.

Diumenge 29 de Maig de 1881.

SANT DEL DIA.
 Santa Teodosia mr.
 QUARANTA HORAS.
 EN BARCELONA: Iglia parroquial de Sta. Madrona. EN
 GIRONA: Iglesia de S. Lúcas.—EN LLEYDA: En la Pu-
 rissima Sanch.—EN TARRAGONA: En la iglesia de
 las hórfanas.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ.

EN BARCELONA, un mes. 5 rals.
 EN GIRONA, LLEYDA Y TARRAGONA, un
 mes. 6 »
 DEMÉS PUNTS D' ESPANYA, un trimes-
 tre. 20 »
 ESTRANGER (unió postal), id. 40 »

VETLLADA CATALANISTA

EN HONOR DE

D. FRANCISCO PI Y MARGALL.

Als nostres corresponsals.

Advertim als nostres corresponsals que si desitjan adquirir algun exemplar, tirat o imprès en paper superior, dels treballs en prosa y vers que s' llegiren en la vetllada catalanista celebrada en lo Teatro de Novetats, en honor de D. Francisco Pi y Margall, poden fer sos pedidos á la major brevetat, puig del contrari s' exposan á que s' hagi agotat la curta edició qu' hem disposat fer.

Aquestos exemplars especials los han de vendre á ral, quedant nosaltres en abonálishi lo descompte qu' es de costum.

L' ADMINISTRACIÓ.

ESPECTACLES.

Barcelona.

PUBLICHS.

TEATRO PRINCIPAL.—Funcions pera avuy diumenge, 24 d' abono.—A benefici del senyor Uetam, se posarán en escena los actes segon, tercer, quart y quint de la grandiosa ópera **Roberto il Diavolo** per las senyoras Cepeda y Flores y 'ls senyors Stagno, Uetam y Di-Bello.
 Entrada 1'99 pta.—A dos quarts de nou.
 Nota.—Demá 's verificará lo benefici del Hospital de Santa Creu.

En un dels primers dias de la present setmana tindrà lloch lo benefici del senyor Stagno. Se despatxa en Contaduría.

GRAN TEATRO DEL LICEO.—Avuy diumenge 29.—40 d' abono, 42 trasmisible.—Per la tarde, **El Alcalde de Zalamea. A primera sangre.**

Entrada 2 rs.—A las 8.
 Per la nit.—Ultima de **Rigoletto** per lo célebre tenor senyor Massini.

A dos quarts de nou, á 4 pessetas.—4.º y 5.º pis 2'50 y 1'50.

TEATRO ROMEA.—Funcions per avuy diumenge.—Ultimas de la emporada.—Tarde.—Lo popular drama catalá **Los segadores** y la pessa **Cap y cua.**

Entrada 12 quartos.—A las 8.
 Nit.—La comedia catalana **Las joyas de la Rosa** y la pessa **Cap y cua.**

Entrada 2 rs.—A las 8.
 Lo dilluns próxim, á benefici de D. Bruno Dost, lo drama **El Gran Galeoto** y la pessa **Me conviene esta mujer.**—Se despatxa en Contaduría.

TEATRO DEL ODEON.—Diumenge, á 10 cuartos.—Lo reputat drama de gran espectáculo en duas parts y sis actes, **La calle de la Tapinería** ó **la Inquisicion de Barcelona**, presentantse l' acte final de la primera part ó sia 'l del incendi ab tot l' aparato teatral necessari, y la comedia en dos actes **La mort del absolutisme** ó **la entrada de las tropas á Bilbao.**

Nit, á las 8, á benefici de D. Miquel Fiol, primer apunte de la companyia.—Las comedias **El sastre conspirador** en 2 actes, **Seguros contra la vida** y **Vintiset donas, dos quartos** en un acte y concert de guitarras y bandurrias per la companyia que dirigeix 'l senyor Marin.

TEATRO ESPANYOL.—Funcions extraordinarias pera avuy diumenge, desempenyadas per la reputada companyia del teatro ROMEA.

Tarde, lo interessant drama en 3 actes y un prólech **El gran Galeoto** y un divertit fi de festa.

Entrada 12 quartos. A dos quarts de 4.
 Nit.—Lo gran drama en tres actes titulat, **La muerte en los labios** y un fi de festa.

Entrada 2 rs. A 2 quarts de nou.
 TEATRO ESPANYOL.—Gran companyia de sarsuela.—Terminant avuy lo plasso pera que pugan recullir sas localitats los senyors abonats á 'l última temporada d' istiu, se 'ls adverteix que passat lo dia d' avuy se donarán las que no hagin sigut recullidas, á las personas que las sollicitin.

BON RETIRO.—Avuy, últimas funcions per 'l companyia infantil.

Tarde, á dos quarts de quatre, **El capitan Gulliver y La sortija!**

Nit, á dos quarts de nou, **El capitan Gulliver** y lo pas espanyol **La Madrileña**, per la noya Amalia Pujol.—**La sortija!** per última vegada.

Entrada 2 rs.
 BON RETIRO.—Temporada d' istiu.—Per tot lo dia d' avuy estarán reservadas las localitats dels senyors abonats durant la última série d' istiu passat.

Segueix obert lo despatx dels abonos.
 TIVOLI.—Avuy.—Sarsuela.—Per la tarde, **El Molinero de Subiza.**

Entrada 2 rs.—A dos quarts de quatre.
 Nit.—**Dos huérfanas**, en tres actes y **Gracias á Dios que está puesta la mesa**, en un acte.—Entrada 2 rs.

A dos quarts de nou.
 PRAT CATALA.—Ball per avuy, á dos quarts de quatre.—En cas de pluja, lo ball passará á lo Saló de Novetats.

CIRCO EQUESTRE BARCELONES.—*Plassa de Catalunya.*—Avuy diumenge 29 de Maig.—Duas scullidas funcions en las que hi pendran part Mr Levantine y Cée-Mée.

Entrada 3 rs.—A dos quarts de quatre de la tarde y á dos de nou de la nit.

PLASSA DE TOROS DE BARCELONA.

Segona corrida d' abono que 's verificará (si 'l temps no ho impedeix) lo diumenge 29 de Maig de 1881.—Presidirá la plassa la autoritat competent.

Se lidiarán sis toros, dos de la acreditada ganadería de D. Carlos Lopez Navarro, y quatre de D. Anton Miura.

LIDIADORES.

Picadors de tanda.—Joseph Calderon, de Alcalá de Guadaira.

Manel Calderon, de id.
 Rafel Caballero, (Matacan), de Córdoba.

Picadors de Reserva.—Joan Moreno, (Juanerito), de Córdoba.

Ramon Roca, (Catalá), de Reus.

ESPASAS.

Rafel Molina, (LAGARTIJO).

MANEL MOLINA.

SOBRESALIENT DE ESPASA.

Tomás Parrendo (a) MANCHA O.

BANDERILLERS.

Mariano Anton, José Gomez (Gallito), Joan Molina, Rafel Bejarano, Manel Martínez, y Tomás Parrondo (Manchao).

PUNTILLER.

Francisco Molina.

La corrida comensará á dos quarts de cinch en unt.

PARTICULARS.

Societat Julian Romea.—La segona funció d' abono tindrà lloch lo próxim dimars en lo teatro del Tivoli posantse en escena una de las millors sarsuelas del repertori.

Se suplica als senyors abonats passin avuy diumenge á la confiteria del Liceo de tres á deu de la nit á recullir la nota de las localitats que deurán ocupar en aquesta y successivas funcions.

Lleyda.

Teatro Prado Catalan.—Diumenge 29.—3.ª d' abono. (1.ª série).

Estreno del grandió drama en tres actes, **El gran galeoto** y la divertida pessa en un acte, **Lo testament del oncle.**—A dos quarts de nou.

RECLAMS.

GRAN CERVECERIA
y restaurant

DE AMBOS MUNDOS.
BARCELONA.

Menu du dejeuner du 29 Mai 1881.

Rissotta milanaise
Goulets sautés Chasseux.
Langouste sauce Cartare.
Biftecks aux pommes.
Desserhe.

Menu du diner.

Potage Julienne.
Cromesquis Polonnais.
Fricandeau Vrennoisse.
Merlans á la Colberh.
Asperges en cranches.
Poulets rotis.
Glaces au Marasquin.
Desserhe.

FABRICANTS.

En lo riu Cardoner y en un pendenten lo poble de Suria, hi ha un sal de aygua de 11'280 metros de altura y forsa motris 200 caballs molt recomenatable per sas condicions.

Donan mes detalls. Dormitori S. Francesch 9, magatsem.

CUHCS Lo mellor específich pera destruirlos rapidament, es ol Lombrecido Formiguera, premiat en varias exposicions nacionals y estrangeras. Es sumament apradable, fa tenir gana, regenera y forma leix las criaturas.

Deposit Central, Dr. Foruera, carrer de Fernando VII, 7.—Barcelona.

NO mes formigas en los arbres frúyters.—(Vegis lo anunci.)

FARMACIA VEHIL,

VIDRIERIA 2 Y 4.

OBERTA TOTA LA NIT

IMPORTANT

J. Meifren, professor
DENTISTA,

avisa á sos nombrosos clients, que desde lo dia 1er, de Juny donará horas reservadas en songabinet (Fernando VII, 16, 1er.) á fi d' atendre en lo possible á la mes petita molestia de sos favoreixedors.

EL AGUILA

GRA BASSAR DE ROBAS FETAS
Plassa Real, núm. 13

Gran assortit de trajos complerts en llana, melton tricot y mesclas pardesús ó sobretodos en diagonaa y mesclas; chaqués y americanas en melton, llanl, tricot y mesclas, tot construhit ab elegancia y esmero. Preus baratissims, segons podrá veurers en la nota de preus insertada en son lloch corresponents

GRAN

FABRICA CATALANA de Joseph Tutan de banos, parayguas y sombrillas per major y menor.—Se telan y arreglan.—Rambla de Sant Joseph, número 30 devant de la Virreina.

LA EMPERATRIZ
Fábrica.

3, ESCUDELLERS BLANCS 3

ANTIGA TINTORERIA
DEL CENTRO

LLIBRETERIA, 13, y Sucursal ESCUDELLERS, 56

Se tenyeix y renta la roba de caballer ab tota perfecció.—Especialitat en tenyir tota classe de sederias.

LLIBRETERIA, 13, y ESCUDELLERS, 56.

VENÉREO.

Sa curació es prompta, radical y segura sens mercuri, copaiva ni altres preparacions perjudicials, per medi del XAROP ANTI-VENÉREO DEL DR. CASASA.—Gonorreas, llagas, tumors, dolors, estrenyiments; lo venéreo, en fi, en todas las sevas formas, per crónich que siga, se cura prompte y bé ab aqueix cnimitable Xarop, exclusivament vegetal.—Vegis lo prospecte.—Dirigirse al Dr. CASASA en sa GRAN FARMACIA plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

HERPES.

sarna, escrófulas, y demás humors, aixis intsens com externs. No de cuy dar que 'l Rop anti-herpetic de Dulcamara compost del Dr. Casasa, es l' únich que 'ls cura radicalment, sens que donguin senyal d' haber existit.—Vegis lo prospecte.—Unich depòsit.—Gran Farmacia del doctor Casasa, plassa de la Constitució cantonada al carrer de Jaume I.

BELLA JARDINERA

Rambla de Es tudis, 3.

En aquest gran establiment de Sastreria que se acaba de obrir, trobará 'l públich en general, un brillant y variat surtit de géneros, tant del país com extrangers pera mida, á preus sumament económichs.

SECCIÓ DE ROBAS FETAS.—SE RECOMANA SON TALL.

50 TAPINERIA 50

LA LUCIA

FÁBRICA DE COTILLAS.

CAIXAS PERA DULCES Y ESTU. XOS.—

Gran fábrica montada pera competir ab las extrangeras.—Jaume I, 17 y Ensenyanza, 2.—Ojo, ojo, puig hi ha qui no pagan contribució se titula primera fábrica de España.

RELOTJES

de or y plata, de totas classes y preus económichs, n' hi ha procedents del Monte pio y son cronómetros y repeticions á horas, cuarts y minuts. Se aseguran igual que las composturas; en cambi se admeten los usats. Plaza Real, 10, Relotjeria El Cronómetro

TARJETAS

finas pera visitas, direcció y anunci de 1 á 3 pessetas 100. Menbrents paper superior pera correspondencia comercial de 12 á 15 pessetas lo 1000; sobres impresos de 5 á 7 pessetas 1000; esquelas funeral de lujo de 5 á 15 pessetas 100; cromos, impresions y programas casi de balde. Litografia Plassa de Sant Miquel, 3.

LLEY

D' ENJUICIAMENT CIVIL de 3 de Febrer de 1881, anotada y concordada.

Se trova en la nostra Administració. Preu encuadernada, 10 rals.

JOSEPH VENTURA.

Acaba de obrir un nou dipòsit de papers pintats pera decorar habitacions ab gust y economia. Carrer de 'n Petrixol, núm. 4.

CORONAS

pera Comunió, gran surtit de última novetat, de 4 rals á 100 rals una. Hi ha un abundant surtit de flors de última novetat pera senyoras y arbustos pera salons, á preus módichs.

LA CAMELIA.

Carrer del Bisbe.—4

SE VENEN alguns mobles, Corts 341. pis 2. porta 2.^a

TRAJOS Á 5 DUROS, A MEDIDA 6 DUROS

Pantalons á 6 pessetas. Gran novetat en géneros del país y estrangers. Bassar de sastreria. Poment, 2.

BARCELONA 29 DE MAIG.

Catastrofe.—A primera hora del matí d' ahir va omplir de pánich als habitants de la Ronda de Sant Antoni y sos entorns, lo soroll estrepitós y violent d' una detonació. Era que acababa d' explotar la caldera de vapor de la fábrica que 'ls senyors Rodés y Aleu poseheixen en lo expressat carrer de Ronda de Sant Antoni.

La explosió sigué de fatals conseqüencias. En lo departament de la máquina quedaren morts una pobre dona, que ha deixat duas criaturas en la orfandat y en la miseria, y un mestre de casas que feya poch rato hi havia entrat per fer una reparació.

Las duas criaturas pogueren ser salvadas d' entre la runa.

En lo mateix departament de la máquina fou extret en estat sumament grave lo fogonista que segons se diu, feya las vegadas de maquinista.

Tant forta sigué la explosió que no solsament

produí l'ensorrament de la fàbrica, sino que feu també caure la paret mitjera entre la expressada fàbrica y la de bàsculas y llits de ferro del senyors Muller y companyia y á mes una quadra d'una casa del costat.

Lo ensorrament de la paret mitjera va produhir la mort d'un operari.

Aixís de la fàbrica dels senyors Rodés y Aleu com de la quadra vehina foren extrets gran número de ferits que s'han ascendit fins á vinticinch, set d'ells de molta gravetat. Aquets sigueren traslladats á la casa de socorros del carrer de Barbará y 'ls morts foren depositats, previa ordre del jutje, en l'Hospital.

Pochs moments després de la explosió se varen constituir en lo lloch de la desgracia lo governador civil y 'ls regidors senyors Amat, Güell, Casas y alguns altres.

La pobra dona que morí en lo quarto de la màquina era viuda de poch mesos: son marit habia mort, segons se deya, en mans d'un assesi.

Molts comentaris se feyan sobre las causas que produhiren la explosió. Feya temps que la caldera no oferia las condicions de seguretat: tant, que son estat oferia serias inquietuts als treballadors.

També s'ha de tenir-se en compte que 'l que cuidaba de la màquina no era un maquinista, sino un fognista.

Si aquestas versions tenen fonament, no solsament cau la responsabilitat de lo sucehit sobre 'ls senyors Rodés y Aleu, sino sobre la inspecció facultativa del Ajuntament.

Acabarem dient que la explosió sigué tant violenta que obrir un balcó de l'altra part del carrer de Ronda.

En lo carrer del Cid una dona, al sentir la detonació, fou presa del pánich y 's tirá de dalt á baix del balcó, quedant ferida gravement.

Sortida.—En lo tren d'ahir á la tarde va sortir cap á Figueras lo nostre amic don Francisco Pi y Margall, acompanyat dels senyors Almirall, Suñer y Capdevila y Vallés y Ribot.

Lo senyor Pi permanerá en l'Ampurdá fins á dimars al dematí que regressará á Barcelona.

Noticias del senyor Pi y Margall.—Lo senyor Pi y Margall, que regressará á Barcelona passat demá dimars en lo tren del matí, permanerá entre nosaltres fins á dijous, en qual dia sortirá cap á Lleyda. Desde aquesta última ciutat, passant per Tarragona, se dirigit á Valencia ahont l'esperan lo dissapte.

Inauguració.—Dimecres al vespre se celebrarà la sessió inaugural del *Centro democrático histórico* en la que 'l senyor Pi y Margall hi pronunciará un discurs.

També parlarán lo senyor Almirall y 'l senyor Vallés y Ribot.

Sobre la explosió del divendres en Gracia.—Segons las últimas noticias adquiridas del resultat de la explosió de la fàbrica de focs artificials propietat del desgraciat Esteve, podem tranquilisar als nostres lectors respecte 'l estat de la viuda y filla del pirotécnic mort. Es cert que 'n lo primer moment la viuda donaba senyals de perdre la rahó, mes los consols d'una apreciable filia seva, única que li queda y los socorros de la ciencia y dels vehins lograren que aquesta desgraciada senyora no caygués en un cas tan desesperat.

Afortunadament cap treballador hi prengué mal puig ja tots eran fora quant la explosió; que fou tan forta que no perdoná la vida á un caball y á un gos que hi habia en lo cobertís los que quedaren també destrossats.

Reunió de propietaris.—Conforme varem anunciar oportunament l'Associació de propietaris de fincs urbanas de Barcelona y Ensanxe celebrá sessió lo dijous al dematí en los salons del *Foment de la Producció Espanyola* assistint-hi també lo sindicat gremial. Després de llegida y discutida una exposició al govern contra 'l projecte de reforma de Barcelona, s'acordá elevarli immediatament fenthi algunas adicions en demostració dels perjudicis que causaria á la propietat y á la industria la realisació del citat projecte.

Los estudiants de Barcelona.—¿Que han fet los senyors estudiants d'aquesta Universitat literaria? Que s'han fet tots aquells preparatius, totas aquellas comissions y sobre tot aquella Junta directiva nombrada del seno de las comissions votadas en totas las facultats per honrar la memoria del immortal Calderon en son segon

Centenari. ¿No habian ja obert en alguna Facultat d'acort, ó per disposició de la tal Directiva, una subscripció per sufragar los gastos d'una professó civica d'un certámen y no sabém quantas cosas mes?

Fem aquestas preguntas únicament moguts per la estranyesa que nos ha causat lo tal procediment, y á dir vritat nos agradaria saber per quin motiu s'ha perdut la realisació del tal projecte y al mateix temps nos agradaria saber qui ha donat poders als estudiants que han anat á Madrid per portar la representació oficial d'aquesta Universitat; sent aixís que si mal no recordém hi ha en quasi totas las Facultats un acort prés sobre aquest motiu, en el que 's prevé que si s'habian de fer festas habian de ser fetas á Barcelona y per lo tant may habian de pendre part los estudiants d'aquí en las festas que 's celebran en Madrid.

No sentim.—Ab verdader sentiment habem sabut que 'l nostre amic don Joan Tutau ha tingut la pena de perdre á son net, que feya molt temps sufria una dolorosa malaltia.

Acompanyém al senyor Tutau y á tota sa familia en lo sentiment que 'ls ha d'haber causat semblant desgracia.

Tractat de comerç ab Inglaterra.—Se 'ns ha suplicat la inserció del següent suelto:

Telegrafian al Institut de Foment del Treball Nacional, que está próxim á celebrarse lo tractat de comerç ab Inglaterra, Los perjudicis que se ocasionarán á la agricultura, la industria y al comerç son inmensos com s'ha demostrat en varias Exposicions y documents públichs.

A pesar de que las classes productoras del país se han oposat á la celebració d'aquest conveni, lo Govern sembla que te ja ultimats los treballs y 's espera d'un moment á l'altre la publicació del mateix, quals bases ignoran los espanyols lo que per ellas quedarán obligats.

En cambi es cosa averiguada que tots los Centros han demanat la celebració de tractats ab Venezuela y otras Repúblicas del Centro y Sud de América, á lo que no ha accedit lo Govern Espanyol apesar de las proposicions de 'ls Poders d'aquellas Repúblicas.

Segons tenim entés regna gran alarma en los Centros productores.

Correu de Madrid.—Ahir lo tren correu de Madrid arribá á Barcelona ab cinch horas de retrás. Lo motiu segons se 'ns digué, sembla que fou per la gran afluencia de passatjers que tornaban de las festas del Centenari.

Artista nou.—A principis de la próxima setmana deu arribar á aquesta capital lo célebre pianista Planté que debutará segurament en algun de los concerts que 's donarán en la Sala Beethoven al regrés de la orquesta de Madrid, que deu trobarse aquí lo dimars dia 1.er de Juny per la nit.

Planté es lo concertista de piano á qui mes distingeix actualment lo públich, ja per son mérit verdader, ja perque no olvida may la obligació que te tot executant d'agradar al auditori.

Comissió arancelaria.—Lo *Institut del Foment del Treball Nacional* ha fet circular una especie de memorandum dirigit *«A los fabricantes de teixits de llana, á quants tingan interés en lo porvenir de las industrias naviera y llanera y al país en general»* en lo que explica los motius que tingueren pera dimitir los carrechs de voc'ls de la Comissió especial arancelaria pera 'l que foren nombrats en virtut del real decret de 8 de Setembre de 1878 los senyors Ignaci Amat, Anton Serret, Blaudi Araño y Jorn Sallarés.

La molta estensió del citat document y lo poch espay de que podem disposar, 'ns priva de publicarlo íntegro.

Nou carro de mudansas.—Atreu las miradas dels viandans un carro de mudansas per l'estil dels que fan aquest servey á París.

Son mes llarchs que los usats ordinariament en Barcelona y mes baixos, lo que fa que resultin mes grans sense tenir tan balans. Per los lletreros que porta veyerem que pertany á una companya domiciliada en París, Lafayette 44, ab sucursal en Moscou.

Lo Barbero per Masini.—En vista del gran número de personas que no han trobat localitats per sentir cómodament aquesta ópera en la qual hi prent part lo célebre Masini, la empresa ha determinat donarne una segona y última representació, la qual tindrà efecte lo dimars ó dimecres de la setmana entrant.

La empresa fa vivas gestions per conseguir que aquest notable artista prengui part en la Favorita ó la Traviata.

Organisació.—Noticias particulars de Oviedo nos manifiestan que 'ls federals d'aquella provincia están organisantse per districtes, fent al mateix temps gran propaganda á favor de las doctrinas autonomistas que representa don Francisco Pi y Margall. Lo qui mes trevalla en aquest sentit es lo conegut federal don Joseph Ramon Valdés.

Segueixi endevant.

Publicacions.—Hem rebut elegantment imprés lo poema *Julia* original del jove poeta don Artur Masriera y Colomer y premiat ab lo clavell de plata y or en lo concurs de la *«Associació Literaria de Girona»* de 1880.

—Lo actiu editor don Salvador Manero ha repartit á sos subscriptors lo quadern 27 de los *Procesos célebres*, obra escrita pe 'l nostre amic don Josep Laribal, y 'l número 105 corresponent al any quint del *Semanario Familiar Pintoresco* ilustrat ab gran número de grabats, entre 'ls quals sobressurt lo retrato de 'n Calderon de la Barca.

—S'ha publicat també lo quadern 50 de la *Historia Universal de la mujer* escrita per don Vicens Ortiz de la Puebla é ilustrada ab láminas del reputat dibuixant don Eusebi Planas, editada per la *«Biblioteca Hispano-Americana.»*

—També hem rebut lo quadern 88 del *Catecismo de los maquinista navales y terrestres* de don Jaume Barrera y Bodet, lo quadern 14 de la *Historia de los frailes y sus conventos*, lo número 22 de *La Gaceta de la industria y de las invenciones* y 'l número 324 del reputat periódich de ciencias, industria, agricultura y comerç titulat *El porvenir de la Industria* dirigit per don Magí Lladós y Rius. Aquest últim va orlat en sa primera plana en commemoració del segon centenari de 'n Calderon.

—Lo intelligent editor don Celestí Verdagner ha repartit los quaderns 6 y 49 respectivament de las obras *El Registro de la Policía* dels senyors Vidal Valenciano y Roca y Roca y *Los animales pintados por si mismos*, abduas acompanyadas de magnífichs cromos.

El Barbiero de Sevilla.—Ahir lo Teatro del Liceo estaba plé de gom á gom. Lo tenor Masini habia de cantar lo compte de Almaviva del famos Barbero del immortal Rosini.

Sortirem del teatro despres del primer acte, l'acte d'empenyo pe 'l tenor, y la impressió que 'ns emportarem no sigué la qu'esperabam. Lo tenor Masini cantá divinament, sense salvetats, la romana; mes en cambi, en la célebre serenata, se permeté fer una cadencia de pessim gust que Deu nos enguaret que 'n Rosini l'hagués sentida. Prou li hauria preguntat com á la Patti una vegada que li sentí cantar una cosa que s'assemblaba á la cavatina de la mateixa ópera:—¿De quina ópera es aixó?

Senyor Masini: ¿may diria quant nos agrada mes vosté? Ja li direm: quan no 's preocupa de si 'l públich l'escolta; es á dir, quan canta per anar á l'art y no per fer efecte als amichs de sentir bala-drejar.

Ja li varem dir un dia que sa veu no es potent, per mes que siga dolça y hermosa. Donchs per mes que fassi, sempre farà mes efecte en un recitat y en un andante cantat á *fior di labro* que no pas en un crit. En los primers cassos s'aplaudeix al artista; en lo segon, tot lo mes s'aplaudeix lo bon ditx.

Aussiliats.—En la casa de socorros del districtre quart foren auxiliats ahir los ferits procedents de la fàbrica dels senyors Rodés y Aleu:

Lo maquinista ab estensas cremaduras, algunas de tercer grau en tot lo cos, siguent lo seu estat molt grave.

Un mestre de casas que conversaba ab lo anterior en lo acte de la catástrofe, ab tres estensas feridas en lo cap y cremaduras de segon grau en los brassos y camas, y qual estat es també gravissim.

Un noy de 11 anys ab estensas cremaduras de segon y tercer grau molt graves en lo tronch y membres.

Una jóve de 16 anys ab una ferida contusa grave en la part superior del front, un altra leve en lo nas y cremaduras en los membres superiors.

Un obrer de 34 anys ab dislocacions y grans trombus del peu esquerra, lessió grave.

Un noy de 14 anys ab tres feridas leves en lo cap.

Una obrera de 17 anys ab una ferida contusa en un colso y altra en una ma, abduas leves.

Altra de 26 anys ab una ferida en lo cap altra en lo ante bras dret y altra en lo dit gros esquert, totas per contusions leves.

Un noy de 10 anys ab una herida contusa en lo cap y contusions en lo peu esquerra, leves.

Y una noya de 7 anys ab una ferida contusa en la part posterior del cap. La mare de aquesta noya que la portaba ab ella a la Fabrica pera no deixarla abandonada en sa casa, es la dona que ha mort entre las runas.

Tots los metjes de la casa de socorros acudiren desde lo primer moment a prestar los auxilios oportuns.

Además van ser auxiliats en la mateixa casa del districte quart.

Una jove que prengué voluntariament una petita cantitat de sal fumant.

Un noy que 'n lo Moll s' ha inferit una ferida per avulsió en lo dit xich esquerra treballant.

Un jove manyá de máquinas ab una torcedura de la munyeca esquerra.

Y una obrera ab torcedura del peu dret per haberse tirat al carrer desde la finestra d' una fábrica del carrer de 'n Mina al sentir lo xiulet del escape de vapor que va creure, segons va dir, era una senyal de alarma.

Y en la del districte segon foren auxiliat los següents:

Un lampista de 14 anys que 'n lo treball s' ha inferit casualment una ferida en lo dorso de la ma esquerra.

Un manyá ab una ferida contusa en lo dit mitx dret, procedent del treball.

Un noy de 4 anys ab una contusió en lo bras dret per haberli passat per damunt la roda d' una tartana.

Un picapedré ab una petita ferida en lo coll rebuda en lo treball.

Actor, poeta y musicó.—Verdaderament se pòden concedir aquets títuls al senyor don Lleó Fontova, actor cómich del teatro catalá, qui además d' haber sigut premiat en diferents certámens, are 'ns acaba de sorprendre ab la noticia de haber compost una americana titulada *Al peu del bressol* dedicada a la «Antiga de Pascua» la que s' estrenará en lo ball que donará dita societat lo dia 5 de Juny próxim.

Enllás de ferro-carrils.—En la tarde de ahir uns amichs nostres váren observar com ja se están verificant los treballs preliminars per 'l establiment de la via de Fransa a nivell del carré de Aragó.

A la part esquerra y al bell mitx del carré si ha construit una barraca de maons y ahir s' hi estaban plantant alguns pals tocant al passeix de Gracia. Sigui la enhorabona, podrán dir los propietaris del Ensanche.

Certámen literari.—S' ha publicat ja lo cartell pera 'l certámen literari que ha acordat celebrar lo «Ateneo Igualadí de la classe obrera» per lo dia 25 del próxim mes d' Agost. Las composicions s' admeterán en la secretaria de dit Ateneo fins al dia primer del citat mes.

Cerveceria-restaurant de Ambos Mundos.—Fou ahir inaugurada la reforma que aquest local ha suferit, ab motiu de haberse encarregat de sa direcció administrativa D. Joseph Pompidor.—Lo dinar que, com a mostra, se va servir a numerosas representacions, podria, sens dupte, servir de peu a una ilimitada alabansa dels productes que en dit restaurant se serveixen a n' als *gastrofilos* y al públich en general. Pero no volém parlar del dinar; no volém dir res del bon gust ni de las recomanables condicions que aquest reuneix, ja que son, a nostre entendre, mes apreciables, las que distingeixen al nou dueny del establiment, y a tots los dependents del gran restaurant que, per honra de Barcelona, acaba de ofe. ir sos serveis, al públich y als forasters que visitin nostra població.

Basta a nostre objecte consignar que aquets trobaran diariament publicats la llista dels plats que en cada menjar se servirán en dit establiment, y la seguretat de que 'l servey a que 'ns referim, será complet y deixarán satisfetas totas las aspiracions.

Noticias de Gracia.—*Conferencia política.*—Probablement lo dimars próxim lo eminent home públich D. Francisco Pi Margall donará una conferencia política en lo teatro Principal d' aquesta vila, per cual motiu nos consta que los nostres

correligionaris activan las gestions necessarias per que sigui una reunió digna de la importancia política de tan caracterizada y federal població.

GIRONA 29 DE MAIG.

Ovació al senyor Pi y Margall.—(Per telégrama.)—En lo tren d' ahir vespre arribá a aquesta ciutat de pas cap a la de Figueras lo gefe del federalisme don Francisco Pi y Margall. Lo reberen en la Estació diferents comissions y una gentada inmensa que hi acudi desitjosa de saludarlo. Se pronunciaren molts vivas entusiasmats, tant a la arribada com a la surtida.

Aplech.—Avuy se celebrará l' Aplech de la Verge en Santa Coloma de Farnés. Al demati sortiran las colias cap a visitar la hermita y acabat se efectuarán los dinars en lo mateix bosch.

Per la tarde se ballarán sardanas en lo punt denominat «Alsinas balladoras.»

Moita gent també farà la acostumada visita al «Castells dels moros.»

Per las noticias que tenim l' Aplech en general será bastant concorregut y animat.

Ben merecut.—L' *Ampurdanés* surtit ahir, y que veu la llam pública en Figueras, saluda al senyor Pi y Margall, ab motiu del viatge que fa al Ampurdá aquell eminent home públich.

Sobre «l Constitucional».—¿Vostés saben qui son los que escriuen en lo periódich *El Constitucional* d' aquesta ciutat? ¿No? Puig nosaltres no y sí, puig sabem ab certitut que 'l director es un radical scrrillista passat a sagastí 'l dia en que 'l partit constitucional va pujá al poder, anomenat don Gaudenci Masó; y ab no menos certitut sabem també que lo personal de sa redacció—desconegut en conjunt per nosaltres,—s' ha aumentat d' un quant temps a aquesta part ab la important ajuda d' un personatge furiós, atrabiliari, d' una especie de «ferocci romani» ab patillas, de quals escrits son bona mostra aquell celeberrim artículo «cloaca» dedicat a *La Lucha* que tothom recorda haber llegit mitx «apartant los ulls ab horror y 'l estómach ab asco».

Puig aquest senyor tant guapo, tant valent, tant atrevidot, tirant la pedra y amagant la má de la mateixa manera que ho fan los baillets quant se ballan tot «fugint» d' estudi, l' altre dia va cometre la insigne valentia de dirnos «cobarts»—aixó retrata al viu lo seu valor de pigmeu—perque en aquesta secció gironina escribim reticencias injuriosas contra determinadas personas que están privadas del dret de defensarse, valentnos de la sombra y de la irresponsabilitat. Passe—y es molt passá—alí de «cobarts», porque 'ns consta que qui ha escrit tal paraula, comproment d' una manera inconsiderada al director que 'l ha consentida, está fá molt temps desacertat desde que va rebre un sério disgust a Tarragona, y además 'ns consta—perque 'l coneixém bé—que no sería pas capás de sostenirho de paraula encarantse ab lo mes «petit» de quants formem la quitxalla d' aquesta sub-redacció.

A «El Eco del País».—Agrahim com se mereixen las atentas paraulas y 'ls consells que 'n dirigeix l' actiu corresponsal de *El Eco del País* desde Barcelona, en lo número de dit periódich corresponent al dimars últim.

Comprenem, com ell, que no es gaire literari lo nostre modo d' escriurer repetint moltas vegadas en un número conceptes y fins noticias enteras publicadas ja en números anteriors; pero aixó es premeditat y ho creyem necessari pera 'ls fins que 'ns proposém. ¡Y gracias que repetincho y tot poguessim ser llegits y escoltats pels qui sembla convenirlosi fer oídos de mercader y ulls de vista d' aduana!

En quant a lo de tractar certa classe d' assumptos, no tinga cuidado lo diligent corresponsal de tot anirem parlant, *pesi a qui pesi* y sense fer cas d' aqueixa especie de conjuració sorda y miserable que s' ha aixecat contra nosaltres en determinats circols d' aquesta capital, tot porque encara no s' ha pogut averiguar lo que *may* arribarán a saber.

LLEYDA 29 DE MAIG.

Retorn.—La comissió del partit democrátich federalista que sortí de Lleyda per acompanyar a

a don Francisco Pi y Margall en son viatge a Barcelona, se troba ja de retorn entre nosaltres. Al saludar a tan estimats amichs, hem tingut lo gust de escoltar lo relato de sa excursió, relato que 'ns ompla d' orgull no sols per la deferencia que la provincia de Lleyda ha merecut de sos correligionaris de la de Barcelona sino per la importancia y trascendencia de tots los actes polítichs que s' han celebrat en la capital de Catalunya y otras poblacions dels seus voltans.

No obstant de tenir noticias satisfactorias del vigorós estat del nostre partit en Catalunya, no creyam que fós lo potent qu' es y abrigabam certs temors de decepcions y apostasias que los enemichs de la federació se compleyan en descriurer presentant com a teatro d' ellas la ciutat de Barcelona. Ni en ella, ni en sa provincia deixa de ser lo partit federal lo que fou en altres temps.

Lo recibiment que 's fet en aquella capital al eminent ciudatá que representa nostres ideals, lo entusiasme ab que ha sigut aclamat en totas las poblacions del transit y en las comarcas mes populosas, han demostrat que en Catalunya ni 'l partit possibilista ni cap altra fracció democrátich hi tenen cap arrel, y que en cambi lo partit democrátich federalista, es tan nutrit d' adeptes, tan vigorós de foras que ho arrollará tot en favor de sas doctrinas, lo dia en que lluheixi per enter 'l sol de la llibertat.

Banda militar.—Lo senyor Gobernador militar ha disposat que la banda militar del regiment d' Assia, concorregués al passeig dels Campos en lo dijous últim. Creyém que en las tardes de los dijous succesius se disfrutará de igual recreo, y felicitem al senyor Gobernador militar y coronel del cos per son galant procediment.

Prado Catalan.—S' inauguraren las funciones dramáticas en la nit del dijous en lo mentat teatro d' istiu, essent molt concorreguda la primera representació no obstant lo mal temps que feya en la citada nit.

Centenari de la Catedral de Lleyda.—Ahir se celebrá en dit temple, lo Centenari de sa construcció, es a dir lo dia que feya cent anys sigué obert al cult.

Vinguda a Lleyda del senyor Pi y Margall.—Los representants del Comité democrátich autonomista de la provincia de Lleyda han obtingut la seguretat de que será visitada nostra ciutat per l' il·lustre gefe del partit federalista espanyol. Lo dijous de la setmana próxima es lo dia senyalat pera tan faust aconteixement.

L' allocució que ab aqueix motiu dirigirá als correligionaris lo nostre Comité excita lo bon cel dels mateixos pera rebre com corresponent al aminent ciudatá honra del partit y gloria d' Espanya. Nosaltres creyem que no se defraudarán las esperansas del Comité, y en nostra redacció trobarán ferm apoyo quantas midas estimi aquell convenients per honrar la presencia en nostra ciutat de tan il·lustre hoste.

TARRAGONA 29 DE MAIG.

Sessió.—La que avans d' ahir a la nit va celebrar l' ajuntament, es digna de ser coneguda baix tots conceptes. No fem ressenya de ella per falta de temps, y la farem en un de nostres próxims números.

Nova societat.—Sabem que se 'n estableix una en aquesta ciutat, que portará per títol «L' Abella», la qual será composta de jóves que pensan distreure a las sevas familias y amichs donant funciones teatrals.

Ben rebuda.—Ho ha estat la noticia de la publicació de las obras escullidas del malhaurat poeta *Bartrina* fill de la vehina Ciutat de Reus.

Serenata.—Se donará al Exm. Ajuntament de aquesta ciutat y en particular al regidor senyor Corbella, lo dia en que comensin a regir los drets módichs.

Es una petita mostra de gratitut que 'l poble de Tarragona donará al seus representants en lo Municipio per haber substituït, ab dits drets, los de *portals* plantejats pels *conservadors*.

Polémica.—La sostenen y forta lo *Diario de Tarragona* y nostre apreciable colega *La Opinion*. Aquest últim, en son número de ahir, diu a son contrincant, entre otras cosas que 's troba ja en lo *postre grado de locura*.

Aixo si que passa de *llaugeresa de cacimen*.
Quant creguin lo cas, nosaltres sabem un quarto disponible.

Vacant.—Ho está la secretaria del poble de Solivella, per dimissió del que la desempenyaba. Los aspirant á la mateixa han de presentar las solicitudes dintre lo terme de vuit dias.

Venda.—Tingué efecte ahir la del «Seminari Conciliar» de aquesta ciutat en favor segons se'n ha dit, del únich postor que 's va presentar don August de Müller.

Desde ara presumin, y com nosaltres tots los vehints que coneixen al comprador, l' objecte del *perqué* dit senyor ha comprat l' edifici, així com á lo que se 'l destinard.

Moviment de població.—Durant la primera decena del actual mes s' han registrat en lo jutjat municipal 16 naixements y 18 defuncions.

Arribada.—Está pera ferla, ó la feta ja, l' *ingenier nou* de las obras del port nombrat pe 'l govern de Madrid en reemplaç de don Anton Herrera y Bruilla.

Ara si que podrá ben dir, senyor de Herrera, que ha sigut víctima dels procediments conservadors liberals tan ensalsats y defensats sempre per vostre.

SECCIÓ DE FONDO.

JA 'NS VEUREM LAS CARAS.

Ja tornem á tenir una creuada armada; ja 'ns veyem quasi en la precisió de tornar á obrir secció de polémica. Si haguessim de respondre á tots los colegas que de nosaltres s' ocupan ó 'ns atacan, no tindriam prou columnas, encara que no posessim res mes en las del nostre DIARI.

Ben clar se veu que 'l catalanisme avansat treu la son á mes ds quatre, y per aixó no perden ocasió de combátre. Ara aprofitan la estancia del senyor Pi en Barcelona y comentan totas sas frases, totas sas paraulas ab la intenció de veure si poden desvirtuar lo verdader fonament del federalisme de demá, que no es altre que l' esprit regionalista que tan vigorós se mostra.

Estém disposats á sortenir la campanya empresa ab la mateixa constancia, ab la mateixa energia que fins ara, pero supliquem als nostres colegas que 'ns dispensin si retardem un tant lo entrar en polémica. Las qüestions que 's ventilan son tan complicadas, tan vitals, tan interessants, que no volem tocarlas fins y tant que disposem del temps y del espay necessari.

Allavoras demostrarem á *La Publicidad* que entre lo federalisme del senyor Pi y 'l nostre no hi ha pas las diferencias que hi vol veure. Lo catalanisme no arribará á la seva plenitut fins que Catalunya conquisti la seva autonomia, y formi part de la nació espanyola per medi d' un contracte ó pacte solemnement establert. Allavoras li demostrarem que 'l senyor Pi y Margall, que avuy per avuy serveix de llas d' unió entre tots los federalistas de las diversas regions espanyolas, per mes que sigui catalá no pot mostrarse catalanista. Allavoras li direm que va fer perfectament en recomanar desde la cátedra del Ateneo Barcelonés l' estudi de la llengua castellana, al *costat*, entenguis bé, al *costat* de la catalana, puig que una y altra, junt ab la euskara y demés d' Espanya, han de ser en son dia oficials en la federació espanyola,

aixís com l' alomanya, francesa y la italiana son avuy oficlas en la federació suissa. Allavoras sabrá perque nosaltres que fem política per Catalunya som catalanistas, com foram *aragonistas* si haguessim nascut ó visquessin en Saragossa ó en Teruel.

Allavoras demostrarem á *La Gaceta* que la verdadera protecció al treball nacional sols pot existir dintre del federalisme, y que 's cansan en va los que s' empenyan en anar contra la evidencia.

No sols li citarem l' eloqüent exemple de la nació mes protectora, que es la gran república americana, sino que convencerém als nostres industrials de que sols quan la protecció sigui filla d' un contracte entre las diversas regions Espanyolas, s' haurá acabat la trista situació en que viu avuy la industria, que d' pendeix de la caritat, del humor y del capritxo de qualsevol ministre, director general, ó Junta aranzelaria.

Allavoras sabrá *La Gaceta* que 'l senyor Pi, repúblich tan eminent al ménos com lo senyor Castelar, té mes conviccions proteccionistas que aquest, puig que no posa cap reparo en predicarlas á la llum del dia.

Allavoras, facilment, demostrarem á *La Renascensa* que 'l verdader catalanisme no consisteix sols en parlar molt de Catalunya, sino també y principalment en buscar solucions que 'ns permetin viure ab dignitat units ab lo restant d' Espanya, y que s' enganyaba de mitx á mitx si 's creya que 'l senyor Pi y Margall habia de venir á Barcelona fet un *englantinista*.

Nosaltres hem parlat ab ell detingudament del nostre renaixemen, y podem assegurar al colega que l' aprecia en lo que val, y que l' té tant en compte, que funda en ell grandísimas esperansas.

Direm tot aixó y molt mes que no tenim temps ni per apuntar tan sols, per lo qual repetirém lo que habem dit al principi, ó sigui que cap de las objeccions que se 'ns han presentat nos ha passat desapercibuda, y que á totas ellas procurarem anar donant resposta.

L' AMICH DE CADA FESTA.

CORRESPONDENCIAS PARTICULARS del DIARI CATALA.

Paris 26 Maig.

En la sessió del Senat, després de proclamats senadors inamovibles Víctor Lefranc y Enrich Didier, lo president del Consell ha donat lectura de la exposició de motius del tractat franco-tunecí, demanant que 's nombrés immediatament la comissió encarregada d' aixamplarla. Votada la urgencia s' ha passat á votar si 'l Senat enviaria á las mesas lo referit tractat per nombrar immediatament la comissió, y quant estava obert l' escrutini, Mr. Gavardie, l' energúmeno bonapartista del Senat, com Cassagnac ho es de la Cámara de diputats, demaná la paraula y habentseli negat per segona vegada y cridat duas vegadas al ordre, s' ha promogut un alborot y tapatje tals que 'l president M. Say, s' ha vist precisar á cubrirse y aixecar la sessió per un quart d' hora. Passat aquest, s' ha terminat l' escrutini que ha sigut favorable á la reunió immediata de las mesas. Los bonapartistas veuen morir per moments lo partit que 'ls hi habia donat vida, y en la agonía cridan, alborotan, escandalisan pera tenir lo gust de que luego 's diga que encara hi ha bonapartistas.

M. Gambetta está ja en Cahors. En totas las es

tacions del transit ha sigut vivament aclamat y victorejat; las poblacions acudian á las estacions portadas per lo seu amor á la República, que avuy la personifican en lo President de la Cámara. En moltísimas parts era rebut als acorts de la *Marsellesa* que servia pera inflamar mes y mes los cors dels patriotas. En algunas poblacions fins s' ha donat lo cas de repicar las campanas. Al arribar á Cahors fou rebut ab grans trasports d' alegría pel seu pare que desde dos dias avans l' estaba esperant. Després del brassos del seu pare fou saludat per totas las autoritats, civils, militars, consellers municipals y generals, pronunciant algunas paraulas en contestació á las que li habia dirigit l' arcalde en nom de la població, desitjanli la ben vinguda. La marxa desde l' estació fins á la fonda ha sigut triunfal. Lo poble s' apinyaba al voltant, agitant mocadors y donant crits de viva la República! viva Mr. Gambetta! Contra lo que 's creya y s' habia dit, no pronunciá cap discurs programa.

Dintre poch comensarán á obrirse en Lóndres las negociacions definitivas per la renovació del tractat de comers anglo-francés. Ahir surti en direcció á Lóndres la comissió que deu portar á cap aqueixos treballs; cual comissió estará formada de M. Challemel Locour, embaixador en Lóndres; Boxillat, consul general francés en la mateixa població; Macciani; Marie, director del comers exterior en lo ministeri d' Agricultura y Comers; Amé, director general d' Aduanas; Lavollée y Delomele. La comissió inglesa está formada per sir Carlos Dilke, Rivers, Crowe, Keunedy, Lee y Bateman.

En la escola de Medicina d' aquesta vila 's tracta de crear cinch novas cátedras d' ensenyansa completament práctica, que serán: una segona clínica de parts, clínica de malalties de la pell, de malalties nerviosas, d' higiene internacional y de toxicología é higiene práctica.—X.

Buenos Aires 24 de Abril 1881.

Si mal no recordo he parlat en cartas anteriors de las festas filantrópicas latinas, que debian tenir lloch á benefici dels hospitals francés, italiá y espanyol, en lloch de la festa que separadament celebraban aquestos hospitals.

Los elements que s' habian reunit per las festas eran tants, que faltaba tems material per sa organizació, en un mes y mitx que faltaba.

Per lo tant se han postergat fins la próxima primavera, perque á mes del inconvenient avans indicat, las nits de Maig son fredas y es precís evitar la competencia dels teatros.

Tant la Comissió central com las sub-comissions treballan en la seguritat de que l' atrasso donaria mes lluhiment y millor resultat á las festas.

La principal causa fou, que contantse ab lo local de l' Exposició Italiana, aquesta postergá un mes sa clausura.

A propòsit de la Exposició italiana l' hi diré que es una cosa magna. Las arts y las industrias son dignament representadas. Es notable una máquina de vapor fabricada en lo país, per lo sistema més modern, d' una gran forsa y que ademés d' ocupar molt poch lloch, té un moviment tant suau, que no se sent res absolutamen. Hi ha també una gran orga fabricada en lo país, que ha sigut venuda en 6000 duros.

En fi lo millor elogi que d' ella puch fer, es dir que tota la premsa li prodigá justos elogis, sense qu' una sola veu se sentís en contra.

Las sucursals que hi ha formadas á la campanya del Hospital, treballan activament, donant molts bons resultats.

Ab l' interés de dar compte de tot lo que als espanyols se refereixi, no puch menos de parlar dels notables progressos que fa nostra colonia, y 'm faix una obligació en consignarlos.

Té nostra colonia, bastants centros de diversió que son formats per homes que saben combinar ab l' ajedrés, las damas, las carambolas, etc., la propaganda de tots los coneixements útils.

Conferencias, concerts, funcions dramáticas y de caritat, balls, etc., son lo que fan aqueixas agrupacions que may son inútils.

No contents ab aixó, hi ha centros que tenen representació en lo periodisme. La societat de vascos té la seva revista mensual. Lo «Centro Gallego» publica la *Revista Gallega* que ofereix un conjunt agradable é instructiu, honra dels gallegos y de la colonia espanyola, á que perteneixen totas las glorias dels membres, siguin gallegos, vascos, catalans ó castellans.—Lo Corresponsal.

TELEGRAMAS COMERCIALS.

Liverpool 27 Maig de 1881.
 Ventas de cotó 10,000 balas.
 Disponible sostingut.
 A entrega sens variació.
 Orleans 6
 Uplant 5 15/16
 Pernanbuco 5 9/16
 Arribos de la semana 27,000 balas.
 Ventas pera el consum 77,000 balas.
 Nova-York 26 Maig.
 Cotó, 10 13/16
 Arribos 31,000 balas en 6 dias.

CAMBIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA DE GOVERN DEL COLEGI DE COMERCEDORS REALS DE COMERS DE LA PLASSA DE BARCELONA DEL DIA 28 DE MAYO DE 1881.

Londres a 90 d. fecha, 48'45 per 5 ptas.
 Paris, a 8 d. vista 5'05 1/2 p. per id.
 Marsella, 8. d. vista 5'05 1/2 p. per id.

5 dias vista.		8 dias vta.	
Albacete...	3 1/4 dany	Málaga...	3 1/4 dany
Alcoy...	3 1/8 »	Madrid...	5 1/8 »
Alicante...	5 1/8 »	Murcia...	5 1/8 »
Almeria...	5 1/8 »	Orense...	1 »
Badajoz...	1 1/2 »	Oviedo...	1 1/2 »
Bilbao...	1 1/2 »	Palma...	5 1/8 »
Burgos...	1 »	Palencia...	1 »
Cádiz...	5 1/8 »	Pamplona...	5 1/8 »
Cartagena...	5 1/8 »	Reus...	1 1/4 »
Castelló...	5 1/8 »	Salamanca...	1 »
Córdoba...	1 1/2 »	S. Sebastia...	5 1/8 »
Corunya...	1 1/2 »	Santander...	5 1/8 »
Figueras...	5 1/8 »	Santiago...	1 1/2 »
Girona...	5 1/8 »	Sevilla...	5 1/8 »
Granada...	7 1/8 »	Tarragona...	1 1/4 »
Hosca...	3 1/4 »	Tortosa...	3 1/4 »
Jerés...	5 1/8 »	Valencia...	3 1/8 »
Lleyda...	5 1/8 »	Valladolid...	7 1/8 »
Logronyo...	3 1/4 »	Vigo...	1 1/2 »
Lorca...	7 1/8 »	Vitoria...	3 1/4 »
Lugo...	1 »	Saragossa...	5 1/8 »

EFFECTES PUBLICHS.

Tit. al port, del deute con int. 93'77 1/2 a 23'80 p.
 Id. id. exterior de 1367 25 20 a 25'30 »
 Id. id. amortizable interior, 43'00 d. 43 50 p.
 Ob. pera sub. a fer-car. de totas em. 46 25 d. 46 40 p.
 Id. del Banch y Tresor, Serie int. 101'50 d. 101'75 p.
 Id. id. serie exterior 101'75 d. 102'25 »
 Id. Tresor sobre prod. de Aduanas. 00'00 d. 00'00 p.
 Id. del Tresor Isla de Cuba. 98'00 d. 98'25 p.
 Bonos del Tresor 101'25 d. 101'50 p.

ACCIONS.

Banch de Barcelona. 189'00 d. 000'00 p.
 Societat Catalana General de Credit 179'00 d. 179'50 p.
 Societat de Credit Mercantil. 57'50 d. 58 00 p.
 Banch Hispano-Colonial 91'00 d. 91'25 p.
 Real Com. de Canalisació del Ebro 12 85 d. 13'00 p.
 Ferrocarril de Barcelona a Fransa. 143 50 d. 144 25 p.
 Id. Almansa Valencia y Tarragona 212'00 d. 214'00 p.
 Id. Medina Samora y Orensa a Vigo. 78'75 d. 79'25 p.
 Id. Nord d' Espanya 118'75 d. 119 00 p.
 Id. Madrid a Saragosa y Alicante. 102'00 d. 102'50 p.
 Id. id. id. id. 60'00 d. 000'00 p.
 Id. de Mollet a Caldes.
 Tran-via e Barcelona a Gracia.
 Id. de id. a Sans. 000'00 d. 000'00 p.
 Id. de id. a Sant Andreu.
 Id. del Ensanche.
 Aigües subterraneas del Llobregat. 60'00 d. 60'00 p.
 El Veterano, societat minera.

OBLIGACIONS

Empréstit Municipal. 100'75 d. 101'00 p.
 Id. id. emisso 1 ° Janer 1880. 89'00 d. 89'25 p.
 Id. Provincial. 105'75 d. 106 00 p.
 Fer-car de Barc. a Saragossa 118'75 d. 114 00 p.
 Id. id. Serie A. de 500 ptas. 83'00 d. 83'25 p.
 Id. id. Serie B. de 475 ptas. 83'25 d. 83'75 p.
 Id. Nord-Espanya prioritat Barcelona 66'40 d. 66'75 p.
 Id. Tar. a Barna. y Fransa. 108'00 d. 108 25 p.
 Id. T. a M. y B. y de B. G. 102 50 d. 102 75 p.
 Id. Barcelona a Fransa per Figueras. 66'35 d. 66'50 p.
 Id. Y minas S. Joan de las Abadesas. 93 65 d. 93 85 p.
 Id. Grau a Alm. y Alm. a Val. y Targ. 53 25 d. 53 50 p.
 COTISACIO oficial de las bolsas de Madrid, Paris y Londres, del dia 28 de Maig de 1881.
 Madrid.—Renda perpét. int. al 3 p. 0/0. 23'90
 » exterior al 3 p. 0/0. »
 Deuda amort. ab interes de 2 p. 0/0. 43'75
 Bonos del Tresor de 2,000 rais. 101'50
 Oblig. del Banch y Tresor serie int. 102'

Id. del T. sobre productes de Aduanas. 101'75
 Id. generals per ferro-carrils. 66'35
 Paris.—3. p. 0/0 Consolidat francés. »
 3. p. » interior espanyol.
 3. p. » exterior »
 Londres.—3. p. 0/0 consolidat inglés. »

TELEGRAMAS particulars de las Bolsas de Madrid Paris y Londres.

Madrid.—Consolidat interior. 23'92 1/2
 » Subvencions. 46'40
 » Amortizable. 43'90
 » Bonos. 101'60
 Paris.—Consolidat interior. 23'43
 » exterior. 24'08

BOLSI. (Segons nota de la casa Espinach).—A las deu de la nit quedaba lo Consolidat a 23'82 1/2 diner y 23'85 paper.

SECCIÓ OFICIAL.

FERRO CARRIL DE VALLS A VILANOVA Y BARCELONA.—Acordat per la Junta de govern d' aquesta companyia que desde 'l 15 al 30 del corrent mes de Maig se procedeixi a la recaudació del séptim dividendo passiu de deu per cent sobre 'l valor nominal de las accions series A y B, s' avisa als senyors accionistas que se serveixin efectuar dit pago durant los referits dias de nou a dotse del mati y de tres a sis de la tarde, en las oficinas d' aquesta Societat, Aragó 330, primer pis, ó en las subalternas de Vilanova y Valls,
 Als efectes dels articles 23 dels estatuts socials, se replica la presentació dels tituls d' accions al temps d' efectuar lo pago.
 Barcelona 29 Abril de 1881.—Lo director gerent, Francisco Gumá.—P. A. de la J. de G.—Agustí Pujol, Secretari.

SECCIÓ DE ANUNCIS.

IMPORTANT Lo acreditat *Gabinet de curacio* dels Drs. Costa y Monedero, ahont continuan tractantse per complert éxit totas las manifestacions sifiliticas y venéreas, herpes, enfermetats de la orina y el cancer de la matris, s' ha traspasat al Carrer de Mendizabal, 28, 2.

RASPAIL Últim manual de la Salut, lo mes complert de tots, ab notas aclaratorias: dicionari de paraulas técnicas en castellá, catalá y Francés; causas y defensas, gran farmacopea y cassos práctichs, del Dr. Puigferrer. Método al que deuhon sa salvació molts desahuciats en tífus, lísis, venéris, herpes, reumatisme, jeridura, etc.—Se ven carrer de Sant Pau, núm. 13, pis primer, porta primera y principals llibrerias.

TRAJOS DE ENTRETENPS 8 DUROS
 Á MIDA PER
 Se garantisa la duració del género y permanencia del colorit de tots los del país, inclosos los trajos de 8 duros, tant com sos semblants extranjers, Entra-da lliure en la secció de géneros del país.
 AL LLEO ESPANYOL, Rambla de Santa Mónica, 8.

BAUTISTA COSTA, DENTISTA.
 Doctor en medicina y cirujia dental.
 Garantisa en tota classe de pessas y dentaduras artificials sense ganxos ni ressort.
 Especialitat en la curació de las enfermetats dentarias sens extra- rer los caixals.—LIBRERIA 10 y 12. pis segon.

FARMACIA de AGUILAR,

XAROP SULFUROS AGUILAR.
 ESPECIFICH
 PERA LA CURACIÓ DELS HERPES

Son efecte es mes eficaz que el de l' aigua de la Puda.—Als pochos dias de usarlo cauhen las crostas y las escamas y 's trehuen las úlceras herpéticas deixan la pell llisa y suau. Lo mateix efecte produeix ab los noys quant apareixen ab la cara plena de crostas.—Es lo únich depuratiu que obra sens debilitar la saneh ni irritar lo tubo digestiu.—Destruheix en poch temps los efectes causats per lo us del mercuri. Corretxeix las irritacions de la vejiga y la uretra, facilitant la transpiració mucosa, com també la pulmonar.

Preu de la botella, 3 Pessetas.

RAMBLA DEL MITX, 37.

FERRO DIALISAT CASES.

Recomenat per la clase médica contra la anemia, clorosis, estenuació, debilitat, lencorrea, etc. Aventatja 'ls demás preparats de torro per no tenir olor, sabor ni ennegrir jamay las dents, essent flerat per los estómcahs mes delicats. Reemplassa ab ventatja al Ferro Bravais.
 11. Al per major, Farmacia de Avinyó y Cases, plassa de la Llana.—Barcelona: Al detall en quasi totas lae farmacias.—Preu 3 pessetas pot.

BESCUITS VIÑAS

ADMETLLATS a la Canyella, a la Vainilla, a la Yema y al Llimó.
 De venda en las confiterias y tendas de comestibles.—Diposit, 16, Avinyó núm. 16.

PASTA PECTORAL DEL D. ANDREU

Remey segur contra tota classe de tos per incòmoda que siga.

Clasificació de las virtuts de aquesta pasta en las diferents varietats que presenta aquella enfermetat.

LA TOS ronca y fatigosa qu' es sintoma casi sempre de tisis y catarros pulmonars, disminuheix moltíssim ab aqueix medicament rebaixant per complert los accessos violents de tos, que contribuhen molt al decalment dels malalts.

LA TOS continua y pertinás produhida per moltes pessigollas en la garganta, a voltas de caracter herpètic, se correteix al moment ab aquesta pasta y desapareix luego ab l' aussill d' un bon de-puratiu.

LA TOS seca, convulsiva interempuda moitas vegadas per sofocació com passa als asmatics y personas excessivament nerviosas per efecte d' una gran debilitat, se combat perfectament ab aquesta pasta pectoral.

LA TOS ferina ó de coqueluche, que ataca ab tanta persistencia als noys causantloshi vòmits, desena y fins esputos sanguineos, se cura ab aquesta pasta, majorment si se l' acompanya algun decuit pectoral y analeptic.

LA TOS catarral ó de constipats y la dita vulgarment de sanch, ja sia fresca ó crònica, se cura sempre ab aquest preciós medicament. Son numerosissims los exemples de curacions obtinguts en personas que de molts anys patian de semblan tos, tan incòmoda y pertinás, que al mes petit constipat se 'ls hi reproduhia d' una manera insufrible. S' han d' advertir que moltes tisis pulmonars prevenen d' una simple tos, ocasionada per un constipat mal cuidat. Aquest gran medicament es, donchs, sempre segur pera curar en uns cassos y combatre en altres una enfermetat de quals terribles resultats se veuhen diariament exemples.

ALIVI Y CURACIÓ DEL **ASMA** Ó SOFOCACIÓ DE TOTA CLASSE

PER LOS CIGARRETS BALSAMICHS Y 'LS PAPERS AZOATS.

Remey prompte y segur que penetra directament, en forma de fum, dintre del aparato respiratori.

Fumant un sol cigarro encar que en tos atacs mes forts d' Asma, se sent al instant un gran alivi. La expectoració se produheix mes facilment, la tos s' alivia, lo pit funciona ab més regularitat y 'l malalt respira lliurement.

Aquestos cigarrets portan una boquilla tan còmoda que no embrutan 'ls dits y s' aspira 'l fum ab extraordinaria suavitat, poguent fumarlos las senyoras y personas mes delicadas.

LOS ATACHS DE ASMA per la nit se calman al instant ab los papers azoats, cremanteu dintre la habitació; de modo que 'l malalt que s' veu privat de descansar sent després un agradable benestar que s' converteix en lo mes apacible son.

Depòsit Central d' aquestos medicaments: Farmacia de son autor en Barcelona, y se trobaran també de venda en las principals Farmacias de totas las poblacions d' Espanya y d' América aixis com en Fransa, Italia y Portugal.

EL AGUILA.

PLASSA REAL,

NUM 13.

GRAN BASAR DE ROBAS FETAS.

SURTIT ESPECIAL DE GÈNEROS PERA MEDIDA

Sucursals en Madrid, Cadiz y Sevilla.

Ventas al per major y menor

PREUS FIXOS

CASA DE CONFIANSA, PLASSA REAL 13

Queda completat lo grandió y variat assortit pera la present estació, lo mes vast, rich y barato que s' ha presentat, puig considerant que lo verdader negoci está en vendre molt y barato, per aixó s' han fet grans rebaixas en benefici del públich segons podrá veurer la present nota de preus.—Los géneros de las millors fábricas.

Trajos complets de cotó, dril crú y colors de 40 á 110 rals.—Trajos complets de llana, melton, jergas y tricots de 80 á 280 rals.—Pantalons llana, jerga, tricot, panyo y elasticotin de 28 á 430 rals.—Pantalons cotó, dril crú, blanch y colors de 14 á 50 rals.—Armillas llana, jerga, tricot, panyo y elasticotin de 16 á 80 rals.—Armillas cotó, dril crú blanch y colors de 10 á 30 rals.—Armillas reps y piqués blancs y colors de 20 á 50 rals.—Xaqués panyo elasticotin de 100 á 250 rals.—Levitas crusadas panyo y elasticotin de 170 á 320 rals.—Sachs y sobretodos de estiu y mitx temps de 80 á 300 rals.—Xaqués llana, tricot y jerga de 44 á 170 rals.—Americanas llana, jerga, tricot, panyo y elasticotin de 44 á 170 rals.—Americanas cotó, dril crú, blanch y colors de 20 á 70 rals.—Xaqués y americanas alpaca orleans de 44 á 120 rals.—Batas piqué, batista y sederías de 60 á 140 rals.—Frachs panyo negre de 170 á 300 rals.

Tot construhit de nou y confeccionat ab la eleganc y esmeiaro que tant te acreditat aquest grandió establiment, prim en sa er classe en Espanya, y al nivell de las millors casas del Estranger, tant pre sa organizació com per la bona confecció de prenas.

ANIS REFÍ MONTSERRAT, MARCA JOAQUIM ROSÉS.

PRIMER INTRODUTOR DELS ANISATS TRIPLES EN ULTRAMAR.

Se venen en las tendas y cafés de aquesta capital.—Diposit Srs. Jordana, Xicola y C.^a, Carrer Nou de la Rambla. Al per major: son ducnyo, Ronda de San Pere, 183, pis 2.º

COMPETENCIA SENS RIVAL.

En la acreditada sabateria de Anton Oliveras s' han rebut 25,000 parells de calsat de totas classes, fabricat ab tota perfecció, y esmero segons los adelantos de las millors fábricas d' Espanya, no habent reparat en sacrificis de cap especie al objecte de poder complaure a totas las personas en general.

Carrer dels Tres-llits, núm. 6.—Barcelona..

ALS MATRIMONIS QUE DESITXIN TENIR FILLS.

Veuran satisfets sos desitjos usant lo *Licor de Rebeca*, acompanyat de un tractament especial é infalible. No se cobran honoraris hasta veure conseguit l' objecte. Mendizabal, 28, 2.º

EN CAP PART COM EN LA RELLOTJERIA del Carrer de Ponent,

cantonada al carrer del Carme, se fan las composturas molt baratas, per dificiles que sigan, aseguranles per un any.

PARA ES POSITIU.

Los ulls de poll y duricias se curan á voluntat del pacient ab l' Elixir de Garriga.

De venda en sa farmácia, carrer de ant Antoni Abat, núm. 25.

GÈNEROS de punt del país y estrangers, de Madalena Piella de Agues, Quintana 12, entrant per lo carrer de Fernando VII: únitament se despatxa 'ls dias laborables.

NOVA BARCELONESA.

Confiteria y Comestibles DE FELIU GERMANS.

Gran abundant de vins, formatxes, capses per dulces, xocolates, tes y cafés. Carrer de la Ciutat, 8.

NO MES CABELL BLANCH. TINTURA LLADÓ

Es la única pera tenyir lo cabell en un minut sens tacar lo cútis; no te rival en l' univers.

A 17 rals, laboratorí químic de don Joseph Lladó y Creus, carrer de la Boqueria, 26, primer-Barcelona.—Madrid carrer Major, 41 drogueria.

LA PARISIEN.

Gran casa exclusivament embaldora, única en Espanya pera embalar tota classe de mobles los mes delicats. Carrer de Gegants, núm. 2.

MEDICAMENTS LLEGITIMS EXTRANJERS.

Se reben directament de Fransa, Inglaterra, Estats-Units de América, Alemania, Italia, etc.

Al per major y menor: Preus reduhits.

DIPOSIT: S. Alsina, PASSATJE DEL CREDIT.

FRANCISCO NEL-LO SERRA.

Carbons minerals inglesos per totas las industrias. Especialitat en los carbons pera las fornals.

Guanos llegitims del Perú.

Sofres refinats en torres y molts.

TARRAGONA.

NO mes formigas en los arbres fruyters.

Ab la LIA CAPEVILA y MIRASO, inalterable á totas las temperaturas, se obté aquest gran resultat sens que perjudiqui en res los arbres per tendres que s' an, y se respon de lo que s' promet. Basta un ral que val una unsa pera fer una proba, y 25 rals kilo. Se donar prospectes.

Unichs punts de venda, carrer de la Llibreteria, n.º 11, perfumeria de Francisco Capdevila. Barcelona y en sa casa laboratorí, carrer Colon 126, Sans.

Superioritat y puresa en tots los articles,
 procedents de la acreditada fàbrica

DE
D. ANTONI BRAGULAT.

NOVA Y LUXOSA CERVEERIA-GAMBRINUS
 Passatge de Arajol.—Lleyda.

Omitim fer pomposas promesas, convensuts de que 'l públich está cansat d' ellas y coneix lo que significan. Oferim si, dar repetidas probas á cuantas personas se dignin honrnarnos ab sa assistencia, de que conservarem lo bon nom y credit de la Casa RAGULAT, servint tots los nostres articles ab economía, puntualitat y esmero.

GASEOSAS. CERVESAS en CHOP y CANETS; SIFONS de carbónica y de diferents xarops.

Al per major y menor.

Passatge de Arajol, 1.ª porta entrant per la carretera.

GRANS SALONS DE FLOKA.

Café restaurant y gran saló de ball, situat en la carretera de San Cugat mes amunt dels Jusapets.

Servey esmerat en lo local y á domicili; los que desitjin encomenar esmorsars ó dinars per tantas personas com vulguin, poden dirigirse á la Administració d' aquest Diari, Fernando, 32, 1.ª, ab un dia d' anticipació.

ANIS DEL MONO.

Se recomana per ser lo mes agradable y digestiu de tots cuants son cone guts fins avuy.

De venda en totas las dulcerías, tendas de comestibles y cafés.

FÁBRICA

DE

FARINA DE GALETA

Y PULVERISACIÓ DE TOTA CLASSE

DE

MINERALS, DROGAS Y ARTICLES COLONIALS

MOTOR A VAPOR

De **RAFEL DEXEUS.**—Carrer de Sicilia, núm. 187.

ENFERMETATS DE LA

MATRIS

Provinentas del embrás, p abort.—Tractadas per VIDAL SO LARES, doctor en Medicina y Cirurjía de las facultats de Madrit y Paris.—Especialista en las referidas afeccions y antich metje extern per oposició dels següents Hospitals de Paris: Pitié, dedicat al tractament de las enfermetats de la matris Enfants malades, ó Assilo de noys malalts, y Des Cliniques, dedicat á las donas embarassadas y paridas. Carme, 3, principal.—Reb de 2 á 5.—Los dias festius de 9 á 11 del dematí.

40 RALS

500 Sobres y 500 Cartas comerciales con membret
 —Cromos económichs per anuncis, última novetat. **AL ESCUT CATALÁ.**—Tres-llits, 5.

ALS CONSUMIDORS DE MEL.

Lo confiter y comissionista, Anton Bellera, de Tremp, proporció nará mel superior á preus molt cómodos. Tindrà especial gust en servir bé y barato á tots cuants li 'n fassin demadas.

GABINETS MÈDICH-QUIRÚRGICHS

DELS DOCTORS CASTELLS BALLESPÍ.

Barcelona, Escudillers, 20, 2.ª—Major, 10, principal, Lleyda.

COMPANYIA HISPANO-FRANCAESA.

LINEA DE VAPORS

ENTRE CETTE Y 'LS PORTS ESPANYOLS DEL MEDITERRA.

Director: **Mr. H. MARTIN.**—CETTE.

Vapors

VILLE de CETTE, de	1700	toneladas,	capità,	Michel.
CATALUNA,	1700	—	—	Torrens.
SAN JOSE,	1000	—	—	Pi.
NAVIDAD,	1000	—	—	Rodriguez.
ADELA,	200	—	—	Gervais.

Aquestos vapors construhits segons los últims modelos, reuneixen las meillors condicions per la carga y comoditats per 'ls pasatjers.

SORTIDAS DE BARCELONA.

Pera CETTE. Tots los dimars y tots los disaptes

Pera VALENCIA, ALICANT, CARTAGENA, ALMERÍA Y MÁLAGA. Tots os diumenges.

Consignataris senyors **Ponseti y Robreño**, Llauder, 1, entressol. Dirigirse en Cette á **Mr. Bmy. Rigaud.**

TELÉGRAMAS PARTICULARS.

Figueras 28, á las 7'50 nit.—Lo senyor Pi y Margall ha tingut una rebuda entusiasta en Girona y en Figueras. En tots los pobles del transit hi han acudit moltes comissions á saludarlo. En aquesta ciutat un gran número de comissions de tot l' Ampurdá y una gentada inmensa.

Per aquesta nit s' ha disposat donarli una serenata per diferents coros y una numerosa orquesta.

Madrid 28, á las 6'15 tarde.—Lo senyor Zorrilla ha contestat que la conferencia se efectuará 'l 5 de juny.

S' ha inaugurat la exposició de plantas, flors y animals.

Lo banquet que 'ls demócratas progressistas tenen projectat, se verificará 'l 8 del próxim mes.

Madrid 28, á las 3'30 tarde.—En lo sorteig de la lotería celebrat avuy han alcanstat los primers premis los números 33991—77e5—12958 y 25446 despatxats respectivament en Badajoz, Jetafe, La Corunya y Saragossa. Han obtingut premis de 2500 pessetas los números 3171—11735—28066—27552—5701—18600 y 2730, despatxats en Barcelona.

Bolsa.—Consolidat, 23'90.—Bonos, 101'50.—Subvencions 46'30.

Madrid 28, á las 5'30 tarde.—Han sortit pera Paris lo arcalde y síndich de aquel municipi, habentlos despedit á la estació tot lo Ajuntament de Madrit.

S' ha verificat la distribució de premis á la virtut.

Ha arribat lo general Pinzon.

La guardia civil va batre en los monts de Toledo á los bandolers de la Manxa habent resultat mort un dels Juanillons.

Madrid 28, á las 8'30 nit.—La comissió municipal de Barcelona ha sigut invitada á la recepció que tindra lloch en Palacio demá.

Londres 28.—Han ocorregut nous desórds en Irlanda. La policia de Nicholson ha sigut apedregada en 'l acte procedir á 'l expulsió de varios colonos.

Ab motiu de haberse enturpit las relaciones de Inglaterra ab Fransa, se assegura que 'l govern se troba disposat á concedir grans ventatjes al comer espanyol.

Paris 28.—S' assegura que lo projecte de escrutini per llista trovará en lo Senat una resistencia mes seria de lo que 's cregué.

S' ha inaugurat en Cahors lo monument elevat á la memoria de 'ls guardas móvils morts en 1870, ab qual motiu M. Gambetta ha pronunciat un discurs patriótic que ha sigut frenéticament aplaudit.

Paris 28.—S' assegura que Mr. Gambetta ha manifestat que no ven inconvenient pera Fransa en que Espanya estenga sa influencia en Marruecos.

AFECCIONS METEOROLOGICAS.

BARCELONA.

Dia.	Hora.	Termómetro Centigrado.	Barómetro Aneroid.	Higrómetro Sausure.
27	10. n.	19	760	83
28	7. m.	20	761	80
'	2. t.	25	761	79

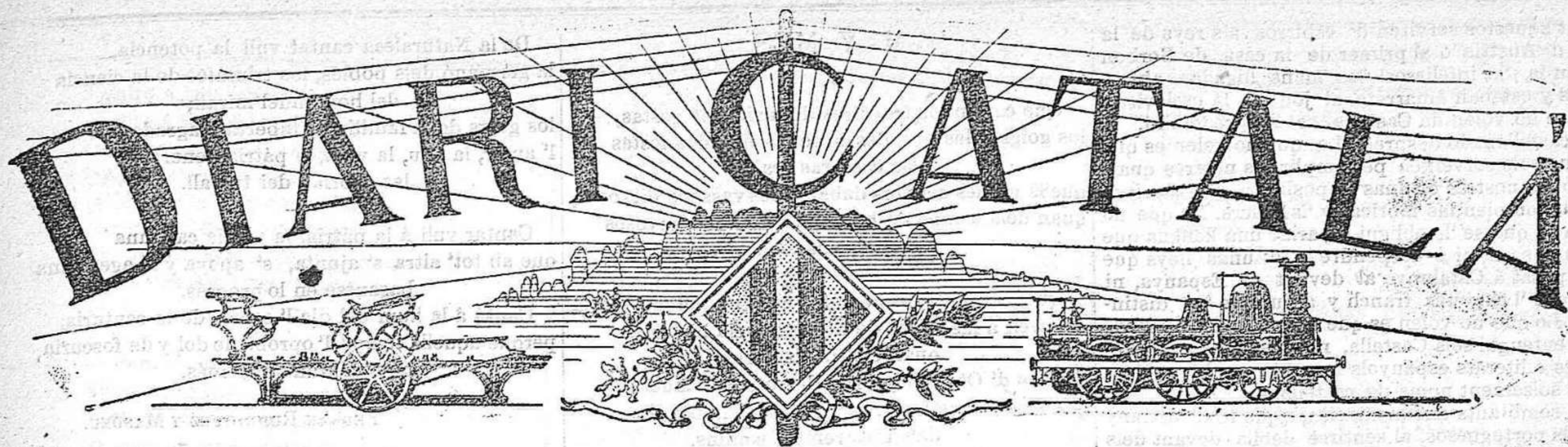
TARRAGONA.

Dia 28	Barómetro.	Termómetro tipo.	Vent.	Anemómetro
9. m.	765	22	N.	0'2
3. t.	765 6	28	N.	0'2

SOL.—Ix á 4h 31' M.—Se pon á 7h 24' T.
 LLUNA.—Ix á 6h 29' T.—Se pon á 7h 40' M.

Imp. de Oliveres, á c. de Xumetra, Sta Madrona 7.

DIARI CATALA

POLITICH Y LITERARI

REDACTAT EN LAS QUATRE PROVINCIAS DE CATALUNYA.

SUPLEMENT AL NÚM. 651.

FESTA ARTÍSTICA CATALANA

en obsequi á

DON FRANCISCO PÍ Y MARGALL.

*Organisada per varios catalanistas y celebrada en lo Teatro de Novetats
la nit del vintitres de Maig.*

COMPOSICIONS LITERARIAS LLEGIDAS.

Primer torn de lectura.

CATALUNYA Y PORTUGAL.

Al ponent de la península, banyada per l'Atlàntich, hi ha una estensa faixa de terreno, que'ns ha sigut per molt temps casi tant desconegut, com una estepa del Asia ó un desert del Africa; es la antiga Lusitania, actualment Portugal. L'habita un poble germá nostre, que té 'ls mateixos sentiments, casi idéntica historia, que ha suferit ab nosaltres quan han plogut calamitats y ha gosat quan los nostres cors glatien d'alegria.

Al llevant de la mateixa península hi ha un extens territori, tancat al Nord pe'ls Pirineos, banyat per las suaus onadas del Mediterrá y regat pe' l'Ebro y l'Segre, pe' l'Ter y l'Llobregat. S'anomena Catalunya y catalans los seus fills.

¿Quins punts de contacte pot haberhi entre aquestos dos pobles, separats per las montanyas del baix Aragó, las planurias deshabitadas de la Manxa y 'ls deserts inhospitalaris de Extremadura?

Portugal compara la seva passada grandesa ab la seva actual decadencia; Portugal recorda que habia sigut la primera potencia colonial d'Europa, y avuy veu ab extranyesa y sentiment que ha vingut á parar en una colonia inglesa. Los patriotas portugueses s'han cansat de veure la seva pátria convertida en lo juguete de l'Inglaterra y procuran

trobar un medi que 'ls lliberti de la tutela en que los té la moderna Cartago. Volen ser los ciutadans d'una pátria lliure é independent y han girat los ulls envers Espanya y 'ls han fixat d'un modo especial en Catalunya. Recordan perfectament que després de mitj sigle de dominació castellana reconquistaren la seva independencia, mercé á la sublevació de Catalunya; ells saben que 's separaren de la obediencia á Felip IV, gracias á la protesta armada que feren los catalans á las villanias é infamias, als assassinats, incendis y profanacions á que s'entregaban los soldats de Felip IV; no poden jamay olvidar que la sanch derramada en los camps de Catalunya germinaba en Portugal, fent naixe la llibertat per la que durant 60 anys suspiraren.

Portugal pera deixar avuy de ser colonia inglesa necessita 'ls esforços dels catalans, com dos sigles enrera 'ls necessitá pera deixar de ser provincia de Castella.

¿Podrá Catalunya en lo sigle XIX prestar complerts aussilis com ho feu en lo sigle XVII? ¿Serém actualment per la nostra part mes afortunats que 'n 1640? ¿Podrém contribuir á retornar á Portugal lo seu antich esplendor y alcansar per Catalunya la seva autonomia?

Anys enrera s'iniciá en la nostra provincia un moviment literari que á molts passá desapercbut. Moviment iniciat pe'ls homens de cor que plora-

ban las desgracias de Catalunya; fou continuat pe'ls que s'extasiaban al sol recort d'un castell feudal, en quals fossos habian sigut tal vegada 'ls seus avis assotats pe'ls criats dels senyors quals proesas y magnanimitat cantaban.

Suspiraban pe'ls tochs fatídichs d'una campana que reunia al seus pares á las portas d'un convent per rebre de mans d'un sibarita frare 'l plat de sopa que era l'extigma de la seva miseria.

Cantaban los miracles d'un sant ó la aparició d'una verge ab tota la candidés d'un creyent ó ab la malicia d'un hipócrita, lo que donaba una trista proba del nivell intelectual en que 'ns trobavam.

No podia durar semblant situació, y avuy en lloch de castells feudals se cantan las bellesas del trevall y en lloch del toch de la campana 'l xiulet d'una locomotora y 'ls descubriments y avensos de la ciencia en lloch dels miracles y aparicions.

No vol pas dir aixó que la lluyta no continuhi entre 'ls partidaris del passat y 'ls entusiastas del pervenir, no: la lluyta es á mort, pero la victoria definitiva es per las ideas del progrés.

Lo catalanisme expansiu s'ha sobreposat ja al catalanisme ultramontá y la juventut actual cambiará per complert la ruta que fins ara habia seguit.

Los catalanistas actuals no maleheixen de Castella ni odian als castellans; saben prou bé que

MAY MÉS.

quant aquestos serviren d' espiros als reys de la casa d' Austria ó al primer de la casa de Borbon tenian ja ¡ls infelissos! las mans lligadas ab cadenas y estaban amarrats al jou de la esclavitut. Lo que no volen de Castella es lo predomini, ni dels castellans lo despreci. Lo que no volen es que 'ls que sols serveixen per omplir los nostres quartels ó las nostras oficinas imposin lo seu capritxo als que omplen las fábricas y 'ls tallers. Lo que no volen es que se 'ls obligui á parlar una llengua que no es la seva, ni á despendre 's d' unas lleys que han posat á Catalunya al devant d' Espanya, ni á perdre 'l carácter franch y altiu que 'ns distingeix. Lo que no volen es que ab lo nom d' Espanya s' entengui sols Castella, ni que al parlar dels héroes ó literats espanyols ressonin en los nostres oïdos solsament noms de castellans.

En semblants circumstancies, ¿que té d' estrany que 'ls portuguesos, al sentirse débils devant dels seus explotadors, busquin foras pera enrobustirse entre 'ls seus germans de la península? Els voldrien ser espanyols, continuan t sent portuguesos; voldrien ser nació lliure en lloch de provincia centralizada; y es natural: los nostres desitjos son los seus; los nostres esforços en contra de la absorció centralista 'ls hi donan la marca dels que deurian fer, si s' unissin á Espanya.

Mantinguém, donchs, alsada la bandera catalanista; dediquémnos á fer compendre las ventatjas del provincialisme; que Portugal se convenci de que nosaltres, sens separarnos de las demás provincias, volém reconquistar una autonomia que ell, al unir-se, voldria conservar. Procurém que Portugal sia germá nostre, y que al allargarli la nostra má, puguém respirar junts l' aire puríssim de la llibertat. Si aixó podém lograr, y ho farém si tenim constancia, realisarém lo somni d'aurat de tot bon catalá, de tot bon espanyol: la federació ibérica, y haurém demostrat al mon que 'ls pobles lliures saben trovar solucions á dificultats que semblaban insolubles.—PERE SACASES.

Que cantin los trovaires del avior las gestas,
los goigs y las grandesas de las lluhidas festas
y las casseras reals
que'ls nobles senyors daban á sos vassalls ditxosos,
quan dels camps de batalla tornaban afanyosos
á sos castells feudals.

Que cantin las conquistas que tan potenta gloria
donaren á las fullas de nostra patria historia,
quan contra 'ls serrahins
los fills d' Otger lluytaren dessota la bandera
que alsá lo cristianisme, passantne la barrera
dels mes remots confins.

Que polsin en bon' hora las cordas de sa lira,
y ab sos cantars alentin la fiévola guspira
d' amor, que 'ls fa glatir,
y per gosar la flayre de mística dolsura,
s' apleguin sota 'ls claustres de gòtica esculptura
d' algun vell monastir.

Y plorin enguniosos com altres Jeremias,
la ruina de sos ídols, sas bellas fantasías
mortas per sempre més;
que jo sent fill del Segle, seguint l' impuls que 'm dona
sols teixiré garlandas de flors, per la corona
del geni del progrés.

Lo mon avuy camina ab rápida carrera
á transportar triumfanta de l' una al altra esfera
la civilisació.

La electricitat porta lo fruit de ideyas novas;
donchs ab l' esprit del Segle jo vull cantar mas trovas
ab fort y potent só.

De la Naturalesa cantar vull la potencia,
la germanó dels pobles, los triunfos de la ciencia
del hom' fidel mirall;
los goigs de la familia, la llibertat sagrada,
l' amor, la pau, la vida, la pátria venerada,
las glorias del trevall.

Cantar vull á la pátria, la patria catalana
que ab tot' altra s' ajunta, s' apoya y s' agermana
basantse en lo progrés.

Cantá á la llum del dia l' esprit de la centuria,
perque aquells temps d' oprobi, de dol y de foscuria,
no tornaràn may més.

FERRAN RODRIGUEZ Y MASDEU.

¡ LA LLIBERTAT !

SONET.

Sumit lo poble y embrutit un dia,
tancat son cor, apresonat deixava;
com indomable fera contemplava
los barrots de la gávia, que 'l tenia;
mes cansat d' opressió, volgué alegría,
y trencant sa clausura ab furia brava,
ne pogué contemplar la mar tant blava
y la llum sideral com s' estenia.

¡Oh, goig! Fassi 'l Progrés que res l' atura,
qu' en lo soroll de l' aigua quan murmura,
é infiltrada en lo vent que xiula ayrat,
y en la furia del cel terrible y fera,
hi hagi per calma 'l nom que 'l mon venera,
aquell nom falaguer de ¡Llibertat!

JAUME MASSÓ Y TORRENTS.

Segon torn de lectura.

ALS RICHS AVAROS.

Pels pobres desgraciats.

En una estancia reduhida
escarni del palau rich,
mostra un obrer son fatich
trist renegant de la vida.

Víctima de la cruel fam
en lo llit son cóc agita,
y més á patir l' incita
de la familia 'l viu clam.

A son aprop, estirada,
convulsiva y neguitosa,
está sa estimada esposa
per lo sufriment postrada.

En son semblant esgroguéhit
que al cor de pesar assota,
la miseria s' hi denota
ab sos horrors tot seguit.

Cinch criaturas que lo vent
mes fi y dols doblegaria
de la mare bona y pia
aumentan lo viu torment.

—Volem pá!—á la mare dihuen
ab trist y condolit clam;

—Dóns pá, mare, tenim fam!...—
un cop y cent mes redihuen.

Y la mare que ab neguit
los escolta, amant els toca,
y la ma 'ls posa en la boca
per ofegar aquell crit;

Aquell crit que al pobre obrer

l' omple d' oprobi 'l mes gran,
sa desdixta recordant,
font obri son dolor fer!...

En sos fills ficso l' esguart
sembla 'l pare un trist dement;
vol parlar, mes prompte sent
sas veus en lo coll fallar.

Veus que retornant al cor
mes la existencia enverenan,
més importunas l' apenan,
mes fomentan son dolor.

Com si volgués amagar
á sa vista 'l cuadro aquell,
lo pobre obrer ab flajell
lo rostre 's preten tepar
ab sa ma ja demacrada;
mes si pena tant inmensa
no veu l' ull, la veu la pensa
ab sos horrors retratada.

Veu encara al mes viu llum
la miseria que l' humilla;
veu la vida que perilla
de la esposa que 's consum;
veu de sos fills lo dolor,
de sa casa la pobresa,
y la indomable feresa
de la aterradora Mort.

Tot aixó, en tal situació,
plé d' horror 'l pobre crida
dins sa pensa que delira
de la febre al viu ardó.

Mes l' obrer, si be alterat
per la miseria que 'l postra,

(y qu' ell valerós arrostra,)

conserva de fé un llegat
encara dintre son cor;
fé que en aquell cas publica
y que conmogut esplica
ab admirable fervor.

«Deu del cel!—exclama alsant
>las mans vers al Deu que invoca,—
>si be ma elocuencia es poca
>Senyor, ta comprensió es gran.

>Jo voldria ab dolsa veu
>explicarte mon afecte,
>voldria dirte 'l respecte
>que sempre t' he tingut, Deu.

>Voldria dirte ab l' amor
>que sempre de tu he parlat;
>mes no soch per xo il-lustrat
>ni tinch per aixó un valor.

>Sols sé dirte toscament
>que t' veneró, que t' adoro,
>que no dupto, que no ignoro
>qu' ets en tot omnipotent.

«Que sé que 'l mon es de tú obra
>y que jo de tu soch fill,
>y que ets amant y senzill
>tant per lo rich com pe 'l pobre;

>y que al home desgraciat
>lo socorres ab ta gracia.
>—Víctima de la desgracia
>jo, senyor Deu meu, he estat.

>Miram aquí condolgut
>sense pá y en sense abrachs,
>sofrint dolors y fatichs,
>vivint sumís y abatut;

> mira á ma esposa morint,
 > mira á mos filis jemegant,
 > mira á son pare plorant
 > amargament y sofrint!
 > Deu del cel, ab viu ardor
 > mon llabifebrós t' invoca;
 > si ma elocuencia es molt poca
 > que siga gran ton amor!>

Para l' obrer de parlar
 ab sa veu robusta y forta,
 cuan de lo pis en la porta
 se sent un truch resonar.

Al escoltarlo l' obrer
 en goig inefable explota,
 y de son petit lit bota
 imperturbable y lleujer.

De un pas á la porta arriba
 exclamant:—«Deu ha escoltat
 > lo viu prech del desgraciat
 > á qui la sort es esquivia.

> Deu ha volgut ferme bé:
 > son ángel truca á ma porta
 > y per son manat 'm porta
 > sens dupte 'l volgut plahé.

> Benehit mil voltas Deu
 > que al trist despullat abruga
 > y del cor nafrat mitiga,
 > lo negre pesarós greul>

Diu; y al pretendre aixecar
 de la porta 'l xich baldó,
 vé una idea de doló
 sa febla pensa á assaltar.

> ¿Vaig á obrir,—diu esporguit,
 > al ángel que béns dispensa,
 > ó al diable que ab furia inmensa
 > m' omplirà de pena 'l pit?

> ¿Vaig á obrir al usurer
 > que 'm vindrá á humillá ab sa furia
 > recordántme per injuria
 > que 'm fa esclau d' ell 'l diner,

> O vaig á obrir al amant
 > caritatiu de Deu signe
 > perque 'm socorri benigne
 > en tant deplorable instant?

> ¿Vaig á obrir al acreedor
 > que ab indómata arrogancia
 > me vindrá á embargá l' estancia
 > ahont amago mon dolor,

> O vaig al ángel obrir
 > que ab son santíssim llegat
 > de mon cor apesarat
 > disminuirá lo sufrir?...>

Y així l' obrer meditant
 en tant crítica ocasió,
 tem aixecar lo baldó
 que sa sort li está tancant.

Y sembla que en tal patir,
 mirant la porta potenta,
 son goig ó sa pena intenta
 á través d' ella llegir.

Y tém somoures un pas,
 y tém doná al pis entrada,
 y ab la má al baldó posada
 permaneix fret com un glas.

Que ni gosa 'l pis obrir,
 ni tenirlo tancat gosa,
 puig á tota gloria esposa
 la temensa del sufrir.

En tant deplorable estat,
 —¡obriu!—diu una veu forta
 desd' la escala—obriu la porta
 del poble á la autoritat.

La desdixxa al ovirar
 l' obrer, á qui la Justicia
 cridada per la malicia
 'l ve al carrer á llensar;

banyat per gelat suhor
 cau en terra suspirant,
 un ¡ay! al aire llensant,
 de lo fons de lo seu cor,
 y allí, pres per greu neguit,
 de rabia y dolor espira,
 tenint per consol sols ira
 y 'l trespoi runós per lit!

¡Oh vosaltres poderosos
 de la terra afortunats,
 pei lo metall facultats
 á mostrarvos orgullosos;
 oh vosaltres, richs ociosos,
 que en l' abundancia nadeu;
 los que ja may vos trobeu
 com 'l pobre obrer se troba,
 per vestir als fillis sens roba,
 sens pá per calmar son greu.

Los que en báquicas orgías
 malgastan son feble cos,
 y en un deliri confós
 passen dias y mes dias;
 los que d' or y pedrerías
 adornats admira el mon;
 aquells que felissos son
 puig la fam y 'l fret ignoran,
 aquells que apenas may ploran
 ni arrugan lo colrat fron.

Aquells que entregats al pler
 ab la major indolencia
 cursan sa llarga existencia
 pera deixá un jorn de ser;
 ¿no us asalta 'l temor fer
 de que quant així goseu,
 de vostre palau al peu
 honrat obrer pot ser mort,
 pres de la fam y 'l dolor
 que vosaltres ignoreu?

Oh! vosaltres que ab tal bé
 podriau al pobre honrar,
 ¿per qué tan sols en gosar
 penseu felissos? ¿per qué?
 Quant amor y cuanta fé
 en lo seu cor posariu.
 si ampará al obrer voliau
 ab l' or que tal volta os sobre;
 ¿per qué no ampareu al pobre
 quán ampararlo podriau?

Vosaltres, al entregar
 al oci lo vostre cos,
 del obrer ab los dolós
 podriau molt ben pensar;
 podriau investigar
 lo cau del necessitat,
 y ab una inmensa bondat
 posar treva á son flajell,
 com ho feu un jorn aquell
 que va ser crucificat....

Podriau ser del obrer
 que tants greus y mals soporta,
 l' ángel que truca á la porta
 de sa estancia á durli 'l pler;
 podriau sa ditxa fer
 sorprenentlo en tal moment
 y omplint ab laudable intent
 son cor d' inmensa alegría,
 evitantli un cruel dia
 de dolor y sentiment.

¡Oh, vosaltres que us trobeu
 en lliure posició bona!
 Un obrer al aire d'ona
 sa pregaria ab dolsa veu;

luxo y vanitat deixeu,
 y correu ab vostre amor
 á mitigar son dolor:

*Sigueu l' ángel que á sa porta
 truca ab má pesanta y forta
 per estroncar lo seu plor.*

FRANCISCO TOMAS ESTRUCH. (de Gracia.)

L' ANFITEATRE.

Com págines d' un llibre, aquí y allá escampades
 desafiant dels segles la corrent
 contemplo les ruines de molsa coronades
 signant lo lloch hont fou lo monument.

De lluny llegint tes gestes mon cor ja feyas batre,
 mes are que 't contemplo al meu devant
 á los meus ulls l' hi semblas soberch anfiteatre
 desllorigada ossera d' un gegant.

Las mes heróiques fulles del llibre de ta historia
 reviuhen ara al foch de mos recorts
 y sento l' Ave Cessar, del poble la cridoria,
 y clams de joia y crits aterradors.

Jo veig esclaus sens nombre de totes encontrades
 acoblats per bastir tos muradals,
 lo qui del sol de Llibia rebé les abressades
 y 'l fill sapat de les regions glacials.

Y veig la mar humana del poble, en sa fatlera
 omplint de gom á gom tos setials,
 de roses coronada la verge, y la ramera
 flagellada en les festes lupercals.

Vestida ab roja pal-la, soperba la matrona
 de negres ulls y pits mitx descoberts,
 ses provocants mirades jo veig com abandona
 á la turba de nobles y lliberts.

Aquí caigué l' atleta de muscles com lo ferre
 ab coratge lluytant, mes sens honor,
 y aquí 'l lleó udolaire va escarbotá la terra
 extremense en les ánsies de la mort.

Y quant la lley de Crist tragué explendent brotada
 los falsos ídols rebotent pel fang
 aqui vingué la víctima de flors engarlandada
 serena á rebre son bateig de sang.

Miraula; es jove encara, lo capitost invicte
 dels bárbres esquadrans sempre temut
 humil sa testa acota vensut per un edicte
 d' un Cessar mataltis y corromput.

Y la donzella tímida, poncella á mitx descloure
 no acolorida encar pel sol izent,
 com si lo cor d' un héroe dintre 's sentis remoure
 corre á la mort cantant alegrement.

Y 'l bes de pau donantse, la esclava ab la matrona,
 lo noble ab lo soldat y l' histrió
 se lliuran á les feres á una senyal que dona
 l' artista y Cessar y lo Deu: Neró.

Y les edats passavan, mes no la tiranía;
 la púrpura al mercat fou dada á sou
 y aquí per tres centuries va corre sa agonía
 lo mon antich lluytant ab lo mon nou.

Mes Déu va signá l' hora, l' auba per fi somreya,
 com un sol cor lo mon se va extremí
 y als raigs de la fé nostra gentil dosser l' hi feya
 la púrpura imperial de Constantí.

Llavors la llum fou feta, les aigles prepotentes
 esporucades varen pendre vol

y 'ls nius del Capitoli varen deixar llisquentes
cegadas per la llum d' aquell nou sol.

Y 'ls pobles foren lliures, la dona redimida,
ses cadenes va rompre 'l las esclau
y al cor de tots los homes la nostra fé benehida
va entrarhi com Regina en son palau.

Per xó mon pit s' aixampla quan petjo tes arenes
encara avuy oh cercle enderrocant
y 'ls crits del esclau sento al rompre ses cadenes
proclamant ab son Deu sa llibertat.

La lley del amor santa matar en flor volías
ofegantla de sang entre bassals,
mes Déu va assenyalar-te qu' un jorn esdevindrias
lo padró de ses glories mes capdals.

¿Qui es que al veurent ara, en tes desfetes grades
'lo damnatje de Déu no hi veu escrit?
potser demá no hi troben per fer ses niarades
ni nn lloch les aus pauroses de la nit.

¡Adeu colós del Tiber! ta inmensa desventura
prou has plorat; ja es hora de finir

al pes dels anys desplomant, en ática postura
com l' esclau qu' aquí un jorn veyas morir.

RAMON BASSEGODA.

A LA PATRIA.

No ets tú, pátria meva; ja no ets, Catalunya,
la terra qu' un dia, admirada pe 'l mon,
tocaba ab sas proras la platja mes llunya
cercant novas joyas y llores per son front.

Ja no ets la matrona qu' als reys humillaba,
los pobles vencia y al mon daba lleys:
cayguda y postrada, tos brassos d' esclava
la copa n' aguantan als llabis dels reys.

Tas barras vermellas, un jorn tan preuhadas,
contéplalas ara cubertas de fanch;
si vols ser mestressa com altras vegadas,
neteja, fes rojas las barras de sanch.

Las lleys que 't donares, la llengua que parlas
son restos gloriosos que deus conservar;
no 't mancan pas brassos pera defensarlas

si á cas las volguessen un jorn trepitjar.

Las lleys son la forsa; la llengua es la vida;
sens lleys ¿qué 'n fariam del brassos inermes?
servir, servir sempre, com rassa envilida
que 'l coll ne doblega tenint los punys fermes.

Si 'ns prenen la llengua ¿cóm hem de poderne
llensá eixas guspiras que 'ns creman lo cor?
si ni hem de queixarnos, si muts hem de serne,
la pau del sepulcre es mil voltas millor.

Aixecat ¡oh mare! la sanch regenera
qu' avuy mal circula en ton cos oprimit;
ab novas faixinas encent la foguera
que mitj apagada caldetja ton pit.

Encara 'l teu poble trevalla y confía,
encara repica en l' enclusa lo mall,
encara volteja 'l volant tot lo dia,
encara 't don' vida l' alé del trevall.

Y si alegres brandan un jorn tas campanas,
si al vent lliure oneja altre cop ton pendó,
podrás allargarne la má á tas germanas
qu' haurá sonat l' hora d' emancipació.

P. RAVETLLAT.

Tercer torn de lectura.

AFRICANS Y EUROPEUS.

No s' necessita ser molt observador pera veurer
que Espanya está dividida per duas corrents, una
que la porta cap al Africa, y l' altra que la empeny
cap á Europa.

Per descubrir aixó no hi ha que trencarse gaire 'l
cap. Mirem no mes lo que aquí passa cuan se vol fer
una cosa que sia important y veurem que mentres
los uns diuen *comensem* los altres responen *ma-
ñana* y anant mes endevant trovarem que mentres
aquets diuen, prenentho per regla de conducta:
Teniendo para hoy mañana Dios dará, los pri-
mers creuen que *siempre s' ha de guardar una po-
ma per la set*.

Aixó 's dirá que es molt petit, que son frioleras,
que no té res que veurer... Es veritat, mes fixémnos
hi una mica y sens dupte trovarem que lo «comen-
sem» y la poma per la set son la manifestació clara
del trevall, de la activitat y de la previsió; que son
las virtuts en que s' apoya la civilisació europea;
mentres que l'*mañana* y l'*teniendo para hoy* son
la fórmula de la deixadesa, del abandono y del fa-
talisme, que son los vicis de las tribus africa-
nas.

Y no 's creguí que aixó ho vagi á buscar molt
lluny; ho tenim aquí, á Catalunya.

Pot ser no 's trovaria un altra nació que hagi
passat per un cambi tan estrany com la catalana.

Ella que estimaba la llibertat ab ideas casi de-
mocráticas, que tenia un de sos reys mort en la ba-
talla de Muret defensant als albigenses, que en lo
Coll de Panissars habia destruhit la creuada del
papa, y conquistat la Sicilia apesar de las excomu-
nions; ella qu' era activa, trevalladora, senyora de
mar, se va trovar formant part d' una nacionalitat
que destruhia á foch y á sang las germánias, que
volia dominar la Europa per medi de las fogueras
de la inquisició, que no respectava 'ls pactes y que
la va portar á aquells temps ignominiosos de Carlos
II, en que la bruxeria era oficialment reconeguda y
en que en Espanya ningú trevallava, perque dels
espanyols que no eran frares, la meitat menjaban

la sopa dels convents y l' altra meitat esperaban la
flota.

Mes allavors encara lo carácter catalá estava á
cubert perque 's conservaban las nostras veneradas
institucions; pero quan, al cap de pochs anys,
aquestas foren cremadas per má del butxí, la cor-
rent africana trobá entrada franca en la nostra ter-
ra, y tants progressos ha fet en ella d' alguns anys
en aquesta part que podem ben dir que 'ns veyém
y no 'ns coneixém.

Avuy tenim ja mes imaginació que fets, y si 'n
voleu una proba no tenim mes que recordar aquell
edifici destinat á ensenyansas provincials, que may
se fá y aixó que ja dos vegadas hi han posat la
primera pedra.

Aquet si qu' es un *mañana* de primer ordre.

Y si voleu un *teniendo para hoy* mireu com
los nostres pobles, quant han de fer eleccions, se
deixan imposar las candidaturas oficials. Tenim
catalans que diuen que no son catalanistas y fills
d' aquesta terra que prenen per un elogi si algú 'ls
diu que no se 'ls coneix que sigan catalans.

Tot aixó es decadencia, tot aixó es Africa.

¿Volen mes probas?

Ara se tracta de ideas económicas portadas per
corrents que no son europeas. Los qui las apoyan
tenen la sanch freda de dir que volen unir millor
Espanya ab Europa; y tenen rahó, perque la uni-
rian de la mateixa manera que está lligada l' Africa
ab las nacions que la explotan.

Dons bé, molts son los qui al combatrer aquestas
ideas comensan protestant de que no son catala-
nistas ni provincialistas.

Decadencia pura, perque es molt de suposar que
las mes d' aquestas protestas no son fillas d' un
ver sentiment, sino d' un altra cosa.

Quan surtim á la defensa dels nostres drets y
dels nostres principis, los del altre costat cridan y
fan gran brugit y 'ns insultan y 'ns diuen egois-
tas y *pide mas que un catalan*: com si fos un de-
licte voler que Espanya siga Europea.

Dos bé, hi ha personas que no saben ferse su-
periors á aquestas cosas y 'ls crits 'ls aturdeixen y
d' aquí venen aquellas protestas. Pero 'ls que no se
deixan portar per la corrent africana haurian de

considerar que no hi pot haber títol mes gloriós
per Catalunya que 'l de que de las corrents Europeas
dins d' Espanya en digan escola catalana.

Be es veritat que s' ha de fer una distinció: lo
catalanisme de que parlo, no es aquell que, nascut
de certas estrangeras, sols se nudreix de supersti-
cions y de fanatismes. Aquest s' ha de deixar ar-
raconat perque es obra de las corrents africanas.

Lo catalanisme verdader, la escola catalana, re-
corda la part util, la part civilisadora del nostre
passat; no s' enamora d' un castell feudal sino que
mira perque era Catalunya senyora del Mediterra-
ni, perque son comers s' extenia fins als confins d'
Orient, perque era escoltada pe 'ls demás pobles y
per que influhia en la marxa de la humanitat. Y al
veurer que aixó era degut á las qualitats dels nos-
tres avis, al trevall, á la activitat y á la previsió,
vol que aquestas virtuts sian las que regenerin á
Espanya.

Mes hi ha personas que saben aixó y encara dup-
tan, y jo no sé com pensan y com no veuen que
las corrents africanas son l' egoisme elevat al ini-
nit, que ellas tenen la culpa de que 'ls interessos
de las provincias no sian interessos nacionals, que
las glorias de casi be tots los antichs realmes no
sian glorias espanyolas. Ellas donan mes importans
cia á la faula de Guzman el Bueno, que á los fet-
de Pere 'l Gran, que ab sa má poderosa va lliurar
á Espanya d' una invasió francesa: per ellas son
mes de aplaudir las valentias de Hernan Perez del
Pulgar, que de res serviren, que la expedició de
catalans y aragonesos á Grecia, tinguda per totas
las nacions com una epopeya y com un gran acte
polítich que asseguraba á Catalunya lo comers
d' Orient: per ellas es festa nacional lo dos de
Maig y está eclipsat lo dia de gloria, lo dia del
Bruch.

¿Que mes voleu? ¿No n' hi ha prou per coneixer
que las corrents africanas portan lo desconcert y la
ruina de la pátria?

Desde la unió dels dos regnes ellas 'ns han por-
tat sempre de caiguda en caiguda, y quan la forsa
de las circunstancias ha fet entrar dins d' Espanya
las ideas modernas, ellas han volgut ofegarlas en
sanch y avuy mateix tractan de mistificarlas ab
sutilesas y distingos teològichs.

Hi haurà encara qui dupti? Hi haurà, al meys en Catalunya, qui no vulga que dominen en Espanya las corrents europeas, los principis de la escola catalana?

Aquesta ha de ser y será per mes que l' Africa s' hi oposi ab totas sas forsas. Te en apoyo seu la escola catalana, la historia, la tradició, lo carácter, la necessitat de progressar, l' impuls de la civilisació. Ab aquets apoyos no pot perdre.

¿Qué hi fá que 'ls pesimistas digan que sostenir aixó será anar contra Catalunya per que 'ls altres tenen la paella pel mànec y nosaltres á cada bugada perdrem un llansol? Mes hi perderém si 'ns dominan las corrents africanas. Avuy, ja perilla la nostra producció, y qui sab lo que demá perillaria!

La civilisació empeny y cada dia 'ns dona ideas mes claras y avuy ja sabem lo camí que hem de emprendre per entrar dins del moviment europeu. Anemí dons, servim de guia als demés, fem escola catalana, propaguem la activitat, lo treball y la previsió; que si las altras provincias 'ns crehuen, aviat veurem la Espanya regenerada, la Espanya europea, la Espanya próspera ocupant en Europa lo lloch que li ha senyalat la naturalesa, y totas sas comarcas estimarán á la nostra com á sa germana gran y totas juntas, al veurer la península lliure de corrents africanas, dirán ¡gloria á Catalunya!

MANEL DE LASARTE.

ALS POETAS D' AVUY.

Passaren aquells dias de dol y de vergonya en que la terra omplian no mes tirans y esclaus. Cantavan los poetas lo brill del que imperava y ni un consol tenian pel trist esclavistat.

Passaren aquells dias de sang y de creuhadas en que 'ls crims se cubrian ab l' hábit de la fé. Y als crits de las batallas, y al trinch de las orgias, las arpas dels poetas juntavan sos accents.

Passaren aquells dias que fins á la justicia tenia avassallada la superstició. Y al peu de las torturas, entre 'ls laments, s' ohian cantarne los poetas d' aquells temps las llahors.

L' atmósfera del sigle rodeja á la poesia y encisadora ensalsa lo que prop d' ella veu; si 's prenda d' ídols falsos, son los que 'l món adora; si d' erradas creencias, son las que 'l món sosté.

Avuy lo vapor rápit esborra las fronteras y ab fermes llassos de ferro los pobles son juntats. Avuy n' es la justicia en l' igualtat basada; son las noblesas d' ara, la Ciencia y lo Treball.

Avuy nostra paraula va per lo llamp tramesa pel cor de las montanyas, per entre 'i mar inquiet; avuy demunt las runas dels castells y dels claustres, s' aixecan venerables escolas y tallers.

Avuy, cantem, poetas, del sigle los avensos, cantem á las industrias, cantem la dolsa pau; anem de vila en vila, per serras y per planas, cantant l' amor dels pobles, cantant la llibertat.

CONRAT ROURE.

RECORTS.

Nos, que cada uno vale tanto como vos, y juntos mas que vos

Sómnis! Sómnis, Déu méu! L' avuy me glassa,
Lo demá m' esparvera.

Recorts d' honor y pau, torneu. S' emporta
La pátria á lo fossar lo temps que passa,
Y, cechs sos fills ingrats, déixantla enrerá
Com borts cobarts de sa nissaga forta.
No vull plorar á Catalunya morta!

Tenebras del passat, cubriu ma pensa
Ab foscó endolada;

Pau mon ánima vol esfarehida
Y vers la tomba per trovarla s' llenca.
Despullas de titans, doneumhi estada;
La veu de l' avior avuy vos crida;
Pensant en vostra mort cobraré vida.

Veniu los qu' eran forts, los grans, los sabis,
Los heréus de la gloria,

Que vau passar pé 'l món com la tempesta;
Digau, digau en llengua de mos avis
¿Qué fou de vostre honor, de vostra historia?
¿Perqué, perqué de vostra heroica gesta
Ni 'l llor ni 'l nom ni lo recort ja 'n resta?

Digáume com lo dret, al náixe un dia:

—Te manca gloria encara—

Al Rey conquistador potent li deya.
Contaume com en Jaume desprenia
De la corona de son front, preclara,
Un joyell, y una lley ab ell ne feya
Y lliure, 'l moro esclau, ma pátria veyá.

Mostraume lo Senat de Barcelona

Quan l' espinguet lo crida

Y en las escalas del palau s' assenta;
Feu lluhir del Rey En Jaume la corona
Quan pe 'l dret y la pau resta ennoblida,
Y devant Catalunya se presenta
Y antigas lleys y llibertats esmenta.

Jo veig jurar als prohoms de nostra terra
A l' avenir marxantne.

Desplegant la bandera ciutadana
Fuig devant d' ells la fúria de la guerra,
Lo poble los saluda clams alsantne,
Sols amistat lo Rey los hi demana
Y ells vetllan per la pátria catalana.

Se 'n van al avenir. Pas á sa gloria,
Que á l' albada dels pobles

Sense dubtar jamay fa dreta via.
Se 'n van á l' avenir. Será sa historia
Envejada pe 'ls reys. Será pe 'ls nobles
Mes que titols de sanch y de hidalguia
Del honrat conceller portar la xia.

Obrulos pas, En Pere 'l gran. Defensen
Las llibertats sagradas

Los prohoms que com á bons juran cumplirne
La lley dictada y com á dignes pensan.
No 'ls batréu ni essent rey; ans sagelladas
Las lleys que trepitjéu haurán d' eixirne
De sota vostres peus, y códicli dirne.

No 'ls batréu. Obrui pas. Com raig de lluna
Passará vostra fama

Y restará la seva mes gloriosa.
Se 'n van al avenir ab sa fortuna.
Se 'n fia 'l poble que son seny aclama.
Per ells del temps la boira tenebrosa
Fondrá la llum del geni esplendorosa.

Miranlos congregats. Debat sostenen;
Parlan del dret y esmentan

Los furs. Jamay del Rey la pó 'ls esvara,
Que dret y cor y honor com á reys tenen;
Coberts davant del Rey, com tals s' assentan;
Sa forsa es la rahó, y es la preclara
Ensenya veneranda que 'ls ampara.

May que es lo fort en sos concells preguntan;
Ni la passió 'ls empenya,
Ni la pór los abat, ni 'l Rey los mana.
A guerra van com en la pau s' ajuntan,
Y ho diu Desvalls quan cau mort á Cerdenya
Com brau manant la forsa catalana
Dessota la bandera ciutadana.

Pas, Pere ters! Lo dret es lley. Enrera
Que la lley no 's pot torçe.

Cumplir lo qu' has promés llejal procura.
Si vols, de reys y nobles l' altanera
May vençuda ambició, batrás al forsa;
Mes may á Catalunya en l' amargura
Podrás sumir. ¡Oh, Rey! Abatte. Jura.

Y mor després, butxi de ta nissaga,
En brassos de Sibila;
Baixa Rey á n' al clot, y mira: resta
Lo dret qu' es immortal, ab tu s' apaga
Ta gloria y ton honor, y la tranquila
Del poble honrat pacífica conquesta
A seguir lo concell com bo s' apresta.

¿Qué hi fa que tapi 'l cel la nuvolada
Que forma la tristesa
Del orfe realme que á n' En Martí plora?
Com may avuy ha de lluhir preuada
Del popular Senat la sabiesa;
De la rahó y la pátria salvadora
Com may avuy será reyna y senyora.

Y 'l Parlament de Casp al d' Antequera
Ha dat la real corona,
Y rey ingrat, quan ja lo ceptre empunya,
Trepitja 'l Vectigal que una lley era,
Y trova un Fivaller á Barcelona
Que li diu com es forta Catalunya
Fins contra 'l rey, si de la lley s' allunya.

Lo temps no abat los cors. La pátria ho prova
Quan en Claris la ampara;
La Generalitat vetlla per ella;
Trontolla al mon ab l' eco de la nova
De que la guerra á sos tirans declara,
Y ab glorias immortals lo pas sagella
Del héroe mort per malarada estrella.

Y l' honra 's va salvar. Fins qu' un monarca
«Que l' embruixat li deyan,»
En mals y desconsols torná á sumir-la,
De l' oprobí afrentós ne dugué marca.
Y Felip quint llavors, y un rey que creyam
Que 'ns podria salvar, fentse la guerra
En rius de sanch van amarrar la terra.

¡Mes qu' eran rius de sanch pe 'ls nostres avis!
Al camp y á la muralla
De qu' eran catalans donaren proba,
Y 'l terratremol que venjá 'ls agravis
Fou l' ona bramulant de la batalla
Que al cim del munt dels morts, per gloria trova
Lo cadavre immortal d' en Casanova.

¡Sómnis! ¡Sómnis, Déu méu! L' avuy me glassa,
Lo demá m' esparvera,
Recorts d' honor y pau, torneu. S' emporta
La pátria á lo fossar lo temps que passa,
Y fent esment d' aquella gloria qu' era
Lo fruit potent d' una nissaga forta,
Potser revisqui al fi la pátria morta.

FREDERICH SOLER.

Cuart torn de lectura.

MALEHIT QUI VOL LA GUERRA.

¡Qué esplendent lo cel se mostra!
 ¡quin bon any que se 'ns presenta!
 ¡qué gran collita 's prepara!
 ¡quin content per tot ne regna!
 Los carrils las planas crusan,
 escampantne la riquesa;
 las fábricas ni un jorn paran,
 y las altas ximeneyas
 com si de gala vestisen,
 sos plumeralls al vent llensan.
 ¡Ab la pau tot es bonansa!
 ¡Malehit qui vol la guerra!

¡Qué trempats son los meus fills
 vestits de dia de festa;
 son los mes guapos del poble
 y los més bons de la terra!
 Anunciant grossa diada
 las campanas balandrejan.
 ¡Als refilets del fluviol
 com ballarán las doncellas!
 ¡Quin content per tot se troba!
 Quina pau hi ha més complerta.
 ¡Benehida la pau sia!
 ¡Malehit qui vol la guerra!

¿Per qué avuy arreu s' escoltan
 feréstechs tochs de trompeta,
 y la gent ne fuig dels pobles,
 y s' ermassotan las terras
 y las fábricas se tancan
 y las máquinas no etjegan
 y los carrils no transitan
 y van parantse las feynas
 y la tristesa 's dibuixa
 en lo rostre dels que pensan?
 ¿Qué passa? ¡Déu meu, qué passa!
 —¡Que nostra patria está en guerra!

—¿Per qué, mareta, 'l noy gran
 ans d' apuntá l' alba 's lleva,
 y ab lo pare á vila marxan
 y á tots dos solets nos deixan?
 ¿Per qué callan las campanas
 sentne avuy dia de festa,
 y al trobarse duas donas
 suspiran... ploran y resan
 y las minyonas van tristas
 y ni 'ls baillets mouhen gresca?
 ¿Qué passa, mare, qué passa?
 —Ay fill del méu cor, hi ha guerra!—

—¡Déu del cel! Mareta, mare,
 caballs marxan, altres venen,
 tiros mils per tot se escoltan,
 ays de venjansa y feresa;
 foch y ferro 'ls canons llansan,
 com llamps que son de la guerra;
 y germans contra germans
 en lluita d' infern guerrejan.
 —Ay mare 'ls homes se matan
 pitjor que si fossen bestias.—
 Pobre patria, patria mia;
 ¡Malehit qui vol la guerra!

Quietut de mort sucseheix
 al soroll de la barreja.
 En lo llindar de la porta
 ab ánsia una dona espera.
 Fatigós un home arriba;
 un crit del seu cor n' arrenca,
 —Dona, diu, ja no tens fill.—
 Aplomada cau en terra,
 mentres qu' ell besant lo nin
 plorantne llágrima ardenta
 esclama: ¡Oh patria mia!
 ¡Malehit qui vol la guerra!

EDUART VIDAL VALENCIANO.

LA CANSÓ DEL CATALÁ.

Si bé ne bastaria lo dir qu' es la mes noble,
 quina es la meva pátria jo vuy ferho sabé;
 si algú s' digna escoltarne l' accent d' un fill del poble,
 quina es, sense cap dupte, coneixerá ben bé

Vegi la llum primera per ditxa venturosa
 en terra que cap altre millor no 's pot trovar,
 sas galas la natura que d' ella está joyosa,
 per tota sa encontrada may cessa d' escampar.

Barreras son que marcan sos límits hont confinan
 aixís ben resguardantla del enemich traïdor,
 cadenas de montanyas que 'ls núvols ne dominan
 y l' mar qu' humil sas plantas ne besa ab dols amor.

La voltan y atravessan cent rius serpentejantne,
 la vida de sa vida cedintli en grat anhel,
 y ab pura transparencia tot ella enmirallantne,
 li exten sense cap sombra son manto blanch lo cel.

La mostra del seu génit refons está gravada,
 sos camps may no 'n sedejan se regan ab suhor;
 un pam no 'n té de terra sens serne conrehuada,
 del mitx la roca dura ne fá brollá una flor.

Per timbas y per serra los rails posa atrevida,
 de fréstega montanya lo tren se fica endins,
 y sos vaixells ne solcan la mar que sembla 'ls crida
 perque l' comers ne duguin als mes remots confins.

Per honra de la industria que ab tanta fé venera,
 nous temples cada dia fabrica á centenars,
 al cel fent arriyarne columnas de fumera,
 incens qu' altius ne llansan á doll sos campanars.

Sencilla no n' esmenta grandesas ni sa gloria,
 ni afany te per contarne sas gestas del passat,
 ni no n' retreu soberba la seva gran historia
 en bronzo cisellada per la immortalitat.

Ni diu que n' fou tinguda del mon com á senyora
 pels pobles qu' ab proesa n' havia ella vensut,
 que al mar fins ne privava passes un peix cap hora
 si sobra de la espatlla no duya l' seu escut.

Que n' eran los seus códichs portats á terra estranya
 servint allí d' estudi sas venerandas lleys,
 de la palau barrera, resguart de la cabanya,
 voigudas per lo poble, juradas per los reys.

No diu que si avants n' era la reyna soberana
 en temps que 'l fort al débil lo feya 'l seu vasall,
 avuy que sols ansia progrés la especie humana,
 avuy ella es la patria, la patria del trevall.

Avuy ella afanyosa del sigle la carrera
 segueix fentne despreci d' obstacles y perills;
 avuy que no 'n retornin la seva planta enrera,
 qu' avant sols l' encaminin ensenya á los seus fills.

Reyalme sent un dia, fou signe de la hassanya
 l' escut en que hi campejan de sanch los quatre pals,
 avuy que ne té unida sa sort á la d' Espanya,
 ne son del poble ibérich las baras forts puntals.

Encar te la campana que las senyals donava
 de treurer los exércits de la invasora gent
 y avuy si en pes la Europa son terme amenassava
 son toch de mort seria lo toch del somatén.

De pol á pol no 's trova comarca mes ditxosa,
 pateix de l' anyoransa qui d' ella está apartat;
 qui un cop no mes l' ha vista consum ferse afanyosa
 aixís qu' en torn no guayta Montseny ni Motserrat

Ne fuig de vana pompa, l' orgull no la domina
 modestia y sencillesa ne fan la seva sort,
 no mes sols l' engalana la roja barretina,
 lo símbol de las glorias blasó de grat recort.

Si algú vol dominarla ne lluita ab impotencia,
 jamay la tiranía sa pols n' ha trepijat,
 que 'l lleu remor dels boscos mormura independència
 fins l' aire que circua n' engendra llibertat.

¡La terra venturosa que 'l bé may se n' allunya
 que en tot lo que n' intenta may ha de recular,
 la terra que li diuhen la noble Catanlunya,
 aquesta n' es ma patria; millor no 's pot trovar!

ROSENDO ARUS Y ARDERIU.

QUATRE MOTS DE LLETRA al senyor

DON FRANCISCO PI Y MARGALL.

Si 'm permet, volgut paisá,
 li endressaré quatre mots,
 y á n' aquí, devant de tots,
 parlarém del catalá.

Mes ¿qu' haig de dir de profit?
 Si vosté tant bé com jó
 sab que vé á ser tot aixó,
 encar que visca á Madrit.

¿Ha vist vosté espurnejá,
 plé de brasas, un fogó?
 Prou ho ha vist, tant bé com jó:
 donchs aixó es lo catalá.

Alló que fa un sigle y mes
 que á dins de la barretina
 portem, y que tant amohina,
 ¿sab alló? Donchs també ho es.

Del Ebro al altre costat,
 hi ha qui molt refunfunya
 y fer guerra á Catalunya
 en mal hora ha projectat.

¡Que ho fassin! Tothom te 'l dret,
 (ahont diu dret llegeixis tort),

.....

de donar fort y mes fort
cops de cap á una paret.

Los fa nosa 'l catalá.....
¡Tantas cosas nos fan nosa
que un hom á nombrar no gosa,
y no obstant, hem d' aguantá!....

¿Perque en la llengua de Russia
no escrihuen certs castellans,
dirigintse á sos paisans
com si 'ls hi diguessen Llussia?

Molt y molt he discutit
y armat gresca y gran tabola
sobre la llengua espanyola,
ab certa gent de Madrit.

Un ne vaig deixar confós
contestant així á sa arenga:
¿valtres tenui una llenga?
donchs naltres ne tenim dos.

¿Volen que prenguem per mostra
del llenguatje, 'l castellá.....
Vaja, que 'ns deixin está,
que ja estém bé á casa nostra.

¡Ey! aixó no vol pas dir
que hi estém com á ca 'l sogra;
mes veurém si un dia 's logra
fer lo terme del camí.....

Vosté, com á catalá,
com á catalá dels bons,
si may nos buscan rahons,
es clar que 'ns ajudarà.

¡Oh! es qu' aqueixos set-y-sabs
inverteixen lo temps just

en darnos cada disgust
y omplirnos de mals de caps.....

Vull dir que molt de trevall
se 'ns gira, y pe 'l qu' hem de fé,
vaja, contém ab vosté:
¿m' entén senyor Pi y Margall?

Per tot, com pot suposar,
y pe 'l cas aquest molt mes,
per ma part no haig de dir res:
ja sab que pot disposar.

Puch dir mes en hora bona;
mani com cregui millor
no tant sols á un servidor,
sino també á Barcelona.

ANTON FELIU Y CODINA.

LO SOL Y LA LLUNA.

Hi ha en la estrellada nació,
dos governants: un y una,
que son lo Sol y la Lluna:
l' Egoisme y l' Abnegació.

Lo Sol té orgull y despit,
la Lluna, molta poesia;
Ell, com rey, governa 'l dia,
Ella *presideix* la nit.

Porta 'l Sol corona d' or,
la Lluna, vestit de plata:
Ell es foch que res acata,
Ella, humil, tota ella es cor.

Al moment que surt lo Sol,

cap mes astre resplandeix;
lo *Progrés* no protegeix:
en brillar vol ser tot sol.

La Lluna, no: quant surt ella,
l' astre que té resplendor
lo presenta: la claror
no roba de cap estrella.

Per ço 'l regne resplendent
tant ab la Lluna s' anima,
y mes que al Sol se la estima;
y jo també, francament.

No 'm vingan ab despotisme;
aborreixo á los tirans:
en lo món tots som germans;
no es humá l' absolutisme.

Pero 'l Sol vagi ab cuidado;
que algun dia las estrellas,
si s' ajuntan totas ellas,
l' hi darán algun enfado.

Puig si 'l astres que fan vol,
com un sol astre s' unissin,
¡qui sab! Potser conseguissin
eclipsar al mateix Sol.

Vostés dirán:—¿á qué vé
tot aixó de Sol y Lluna?
¿Es una cosa oportuna?—
Jo 'ls contesto que no ho sé.

—Donchs, ¿perqué 'ns explica aixó?—
—No 'ls ho diré ni s' ofusquin:
Es un *Trenca-closcas*, búsquin:
Vejin si hi há solució.

JOAN MOLAS Y CASAS.

capitulos de la obra...

la obra, con el fin de...

Por lo que el lector...

En el presente...

Este libro...

El libro...

En el presente...

El libro...

Los autores...

El libro...

El libro...

El libro...

El libro...

El libro...

El libro...

en algunos de los...

Por lo que...

El libro...

En el presente...

El libro...

El libro...

El libro...

El libro...

El libro...

en algunos de los...

Por lo que...

El libro...

En el presente...

El libro...

El libro...

El libro...

El libro...

El libro...

MINISTERIO DE CULTURA

